

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: **«Облік, аудит та економічний аналіз доходів, витрат та
фінансових результатів діяльності аграрних підприємств»**

Виконала: студентка групи ОО(з)-41
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Солдат Мар'яна Іванівна
Керівник: Шкроміда В.В.
Рецензент: Благул І.І.

Івано-Франківськ – 2024 р

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Баланюк І.Ф.

(прізвище, ініціали)

"29" листопада 2023 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТКИ
Солдат Мар'яни Іванівни**

1. Тема роботи: **Облік, аудит та економічний аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності аграрних підприємств**

керівник роботи: к.е.н., доцент Шкроміда Віталій Васильович

2. Перелік питань, які потрібно розробити:

- дослідити сутність витрат, доходів та фінансового результату та їх класифікацію у контексті управління агрофірмою;
- розглянути нормативно-правове забезпечення обліку, аудиту та аналізу витрат, доходів та фінансового результату підприємства;
- вивчити значення витрат, доходів і фінансових результатів в обліковій політиці підприємства;
- описати організацію обліку витрат, доходів і фінансових результатів діяльності агрофірми;
- розглянути методику обліку витрат, доходів і фінансових результатів діяльності сільськогосподарського підприємства;
- розкрити особливості відображення результатів діяльності агрофірми у фінансовій звітності;
- вивчити порядок аудиту витрат, доходів і фінансових результатів діяльності агропідприємства;
- провести аналіз динаміки і структури витрат, доходів та фінансових результатів діяльності агрофірми;
- здійснити оцінку рентабельності діяльності сільськогосподарського підприємства та запропонувати шляхи її підвищення.

3. Дата видачі завдання 04.12.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розділ 1. Теоретичні основи обліку, аудиту та аналізу витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства	17.02.2024 р.	виконано
2	Розділ 2. Особливості обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності аграрного підприємства	18.03.2024 р.	виконано
3	Розділ 3. Аудит та аналіз витрат, доходів і фінансових результатів діяльності аграрного підприємства	19.04.2024 р.	виконано

Студент

Мар'яна СОЛДАТ

Керівник роботи

Віталій ШКРОМИДА

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК

наукового керівника, доцента, кандидата економічних наук

Шкромиди Віталія Васильовича

на кваліфікаційну роботу студентки 4-го курсу групи ОО(з)-41

Солдат Мар'яни Іванівни

на тему

**«Облік, аудит та економічний аналіз доходів, витрат та фінансових
результатів діяльності аграрних підприємств»**

На сучасному етапі економічного розвитку України в умовах реальної самостійності суб'єктів господарювання все більшого значення набуває реалізація принципів самоокупності та самофінансування. Основним фактором реалізації зазначених принципів є формування достатнього розміру фінансових результатів, які одночасно завершують цикл діяльності підприємства та виступають необхідною умовою наступного циклу. З таких міркувань можна вважати, обрана тема кваліфікаційного дослідження є актуальною та такою, що має практичне значення.

У кваліфікаційній роботі спостерігається чітко поставлена мета і завдання дослідження, визначено предмет та об'єкт, сформульовано висновки та запропоновано рекомендації щодо підвищення прибутковості діяльності агрофірми.

У першому розділі «Теоретичні основи обліку, аудиту та аналізу витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства» досліджується сутність витрат, доходів, фінансового результату та їх класифікація у контексті управління агрофірмою, а також описано нормативно-правове забезпечення їх обліку, аудиту та аналізу.

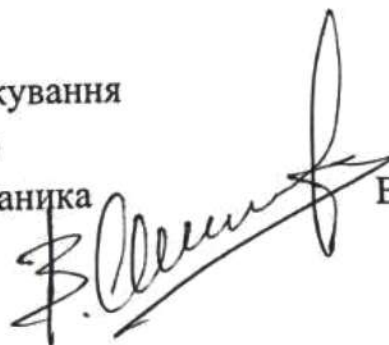
У другому розділі «Особливості обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності СФГ «Янтар» вивчено особливості синтетичного і аналітичного обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності агрофірми та розглянуто порядок відображення результатів сільськогосподарської діяльності у фінансовій звітності.

У третьому розділі «Аудит та аналіз витрат, доходів і фінансових результатів діяльності СФГ «Янтар» розглянуто особливості проведення аудиту витрат, доходів і фінансових результатів діяльності агропідприємства, а також здійснено оцінку рентабельності діяльності сільськогосподарського підприємства і шляхи її підвищення.

Кваліфікаційна робота Солдат Мар'яни Іванівни на тему «Облік, аудит та економічний аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності аграрних підприємств» є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом та оформленням відповідає всім вимогам, а її авторка заслуговує на присвоєння першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Оцінка: заслуговує високої позитивної оцінки.

Науковий керівник,
кандидат економічних наук
доцент кафедри обліку і оподаткування
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Віталій ШКРОМИДА

«31» травня 2024 р.

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

студентки 4-го курсу групи ОО(з)-41

Солдат Мар'яни Іванівни

на тему «Облік, аудит та економічний аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності аграрних підприємств»

Сучасні мінливі та динамічні ринкові умови господарювання в Україні наполегливо вимагають удосконалення інструментів і технологій управління сільськогосподарськими підприємствами з метою підвищення ефективності діяльності та максимізації прибутку. У зв'язку з цим необхідно створити систему обліку, аналізу і аудиту фінансових результатів, спроможну задовольняти запити всіх користувачів облікової інформації, особливо потреби оперативного менеджменту. Потреба в якісній економічній інформації, що достовірно характеризує фінансові результати, стала невідкладною, особливо для сільськогосподарських підприємств в умовах загострення продовольчої кризи.

Рецензована робота містить вступ, де чітко окреслені мета і завдання дослідження, три розділи основного тексту, які висвітлюють розкриття обраної теми, та висновки, в яких автор вміло узагальнює результати проведеного дослідження.

На теоретичному рівні здобувачка запропонувала уточнення сутності «фінансовий результат» як об'єкта обліку, аудиту та аналізу. На практичному рівні внаслідок проведених аналітичних розрахунків були сформульовані реальні рекомендації задля покращення результативності агрофірми в сучасних умовах ведення бізнесу.

В цілому, кваліфікаційна робота Солдат Мар'яни Іванівни на тему «Облік, аудит та економічний аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності аграрних підприємств» виконана відповідно до існуючих вимог, які ставляться до такого виду наукових робіт, допускається до захисту з високою позитивною оцінкою, а її авторка заслуговує на присвоєння першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Рецензент,
доктор економічних наук
доцент кафедри менеджменту і маркетингу
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Іван БЛАГУН

31 травня 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1. Сутність витрат, доходів та фінансового результату та їх класифікація у контексті управління агрофірмою.....	5
1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку, аудиту та аналізу витрат, доходів та фінансового результату підприємства.....	9
1.3. Витрати, доходи і фінансові результати в обліковій політиці підприємства.....	15
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СФГ «ЯНТАР»	
2.1. Організація обліку витрат, доходів і фінансових результатів діяльності агрофірми.....	22
2.2. Методика обліку витрат, доходів і фінансових результатів діяльності сільськогосподарського підприємства.....	28
2.3. Особливості відображення результатів діяльності агрофірми у фінансовій звітності.....	36
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СФГ «ЯНТАР»	
3.1. Порядок аудиту витрат, доходів і фінансових результатів діяльності агropідприємства.....	42
3.2. Аналіз динаміки і структури витрат, доходів та фінансових результатів діяльності агрофірми.....	45
3.3. Оцінка рентабельності діяльності сільськогосподарського підприємства та шляхи її підвищення.....	53
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Бухгалтерський облік, аудит і економічний аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності аграрних підприємств є мають велике значення для розвитку аграрного сектора економіки. Аграрні підприємства, які займаються сільським господарством, є основою продовольчої безпеки та галуззю, що забезпечує населення продуктами харчування.

Актуальність цих питань стає особливо очевидною в умовах сучасного економічного середовища. Спостерігається постійна динаміка ринків, зміни в умовах законодавства, високі ризики виробництва та інші фактори, які можуть впливати на фінансові результати аграрних підприємств. В цьому контексті облік, аудит та аналіз фінансів є необхідними інструментами для ефективного управління діяльністю таких підприємств.

Проте в контексті гармонізації бухгалтерського обліку в Україні з міжнародними стандартами та наявності значних змін у законодавчому забезпеченні виникає ряд питань з організації та методології обліку, аналізу та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів підприємства, які вимагають подальших досліджень, глибшого вивчення і формування нових підходів та напрямів їх удосконалення. Зокрема, це питання облікової політики та її впливу на фінансові результати діяльності підприємства; удосконалення організаційно методичних підходів до обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства, методичних підходів до аналізу та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів. Тому недостатнє теоретичне забезпечення та відсутність науково обґрунтованих рекомендацій щодо відображення доходів, витрат і фінансових результатів підприємства зумовили актуальність теми дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження вибрано чинну систему обліку, аналізу та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів у СФГ «Янтар».

Предметом дослідження є організація і методика системи обліку, аналізу та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів.

Цілями і завданнями даної роботи є: аналітичний та комплексний облік витрат, доходів і фінансових результатів, науково-теоретико-методичне обґрунтування обліку доходів, витрат і фінансових результатів, аналіз доходів і витрат за факторами, облік собівартості, збуту та розробка науково-практичних рекомендацій і пропозицій. для вдосконалення управління фінансами.

В дипломній роботі поставлені і вирішені теоритично та практично такі завдання:

- дослідити наукові дослідження, присвячені даній темі, і виявити загальні підходи авторів до її вирішення.;
- розкрити та пояснити сутність понять «витрати», «доходи» та «фінансові результати» та визначити особливості їх формування;
- розглянути особливості синтетичного і аналітичного обліку витрат, доходів та фінансових результатів;
- розглянути організацію та методику складання, аналізу фінансової звітності підприємства
- провести аналіз динаміки і структури витрат, доходів та фінансових результатів;
- провести оцінку рентабельності діяльності підприємства та розробити шляхи її підвищення.

Методи дослідження. У ході дослідження для досягнення поставлених мети використовуються не лише традиційні методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції, а й групування, узагальнення, методи економічної статистики, порівняння та інші методологічні прийоми. Також використовуються наукові документи та облікові записи, які містять інформацію про форму та зміст наукових досліджень, аналітичних розрахунків та інших методів, використаних у дослідженні.

Для проведення дослідження вибрано наступні основні методи:

- графічний метод для зображення дослідження більш наочним;
- розрахунковий метод для аналізу фактографічної інформації;
- метод порівняння для зіставлення даних між підприємствами.

Практичне значення отриманих результатів. Під час наукового дослідження були розроблені рекомендації щодо методології обліку, аналізу та аудиту доходів, витрат, фінансових результатів. Ці рекомендації були враховані на досліджуваному підприємстві та можуть бути застосовані і на інших підприємствах.

Обсяг і структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, літератури з п'ятдесяти восьми позиціями, загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить вісімдесят шість сторінок, чотирнадцять таблиць, вісім рисунків та десять додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність витрат, доходів та фінансового результату та їх класифікація у контексті управління агрофірмою

Інформація про витрати, доходи та фінансові результати є невід'ємною складовою успішного управління будь-яким підприємством. Ретельний аналіз цих даних дозволяє приймати обгрунтовані рішення, забезпечуючи ефективне функціонування та розвиток бізнесу.

Перш за все, інформація про витрати дозволяє підприємству зрозуміти, куди йдуть його ресурси і як їх можна оптимізувати. Це допомагає уникнути недофінансування або зайвих витрат, що може негативно позначитися на фінансовому стані компанії. З іншого боку, інформація про доходи вказує на те, як ефективно працюють різні напрямки бізнесу і як можна збільшити прибуток.

Фінансові результати, такі як прибуток чи збиток, є ключовими показниками успішності підприємства. Вони відображають ефективність використання ресурсів, прибутковість і загальну стабільність компанії. Ця інформація не лише дозволяє оцінити поточний стан справ, а й служить основою для стратегічного планування та прийняття рішень.

Потреба в обліку такої інформації важлива для всіх рівнів управління, від оперативного до стратегічного. Вона дозволяє забезпечити прозорість і контроль над фінансовими процесами, уникнути ризиків і забезпечити стійкий розвиток підприємства. Такий облік є не лише потребою, але й необхідною умовою для ефективного управління і досягнення успіху в сучасному бізнес-середовищі.

Управління витратами вимагає глибокого розуміння їх сутності як однієї з основних обліково-економічних категорій, яка змінювалася на кожному етапі економічного розвитку суспільства. Сучасне розуміння сутності витрат

відображено у нормативно-правових актах, таких як Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 16 «Витрати», Концептуальна основа фінансової звітності, а також у методичних рекомендаціях, наприклад, Методичних рекомендаціях з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності (Методичні рекомендації № 145) та інших подібних документах (див. Додаток А).

Визначення витрат, які наведені в законодавчих та нормативно-правових актах, що регламентують засади обліку, майже однакові та є міжнародно визнаними за своєю сутністю. Дану категорію вони розглядають лише з точки зору наслідків понесених підприємством витрат та змін, які відбуваються в складі ресурсів та джерел їх утворення. Суттєво відрізняється тлумачення, яке подане в Методичних рекомендаціях № 145, від інших тлумачень, оскільки зосереджуються на ресурсному аспекті та грошовому виразі витрат, зокрема на витратах на живу та уречевлену працю. Хоча більшість визначень є майже ідентичними, доцільно розглянути підходи вчених-економістів до інтерпретації цієї категорії (див. Додаток Б).

Серед усіх визначень, які були досліджені, найпоширенішим зустрічається трактування витрат як грошового виразу ресурсів, які використовуються підприємством для досягнення певної мети. Це визначення акцентує увагу на грошовій оцінці ресурсів, що застосовуються у господарській діяльності, оскільки для обліку та управління в основному використовуються грошові показники, а не натуральні чи трудові. Проте цей підхід ґрунтується на концепції ресурсів, яка має міждисциплінарний та багатоаспектний характер. Не всі ресурси, що використовуються в процесі діяльності, розглядаються як витрати, оскільки їх неможливо досить точно оцінити або вони мають досить абстрактний характер.

Витрати за класифікацією розділяють на групи для кращого розуміння та подальшого списання на певний продукт виробництва.

Їх можна поділити на три напрямки:

- витрат для визначення собівартості та отриманого доходу;
- витрат для планування і прийняття рішень;
- витрат для контролю і регулювання.

До витрат для визначення собівартості робіт (послуг, продукції) і отриманого доходу відносяться:

- невичерпані і вичерпані;
- витрати на продукцію виробництва і витрати періоду;
- прямі і непрямі;
- основні і накладні;
- за статтями калькуляції і елементами витрат.

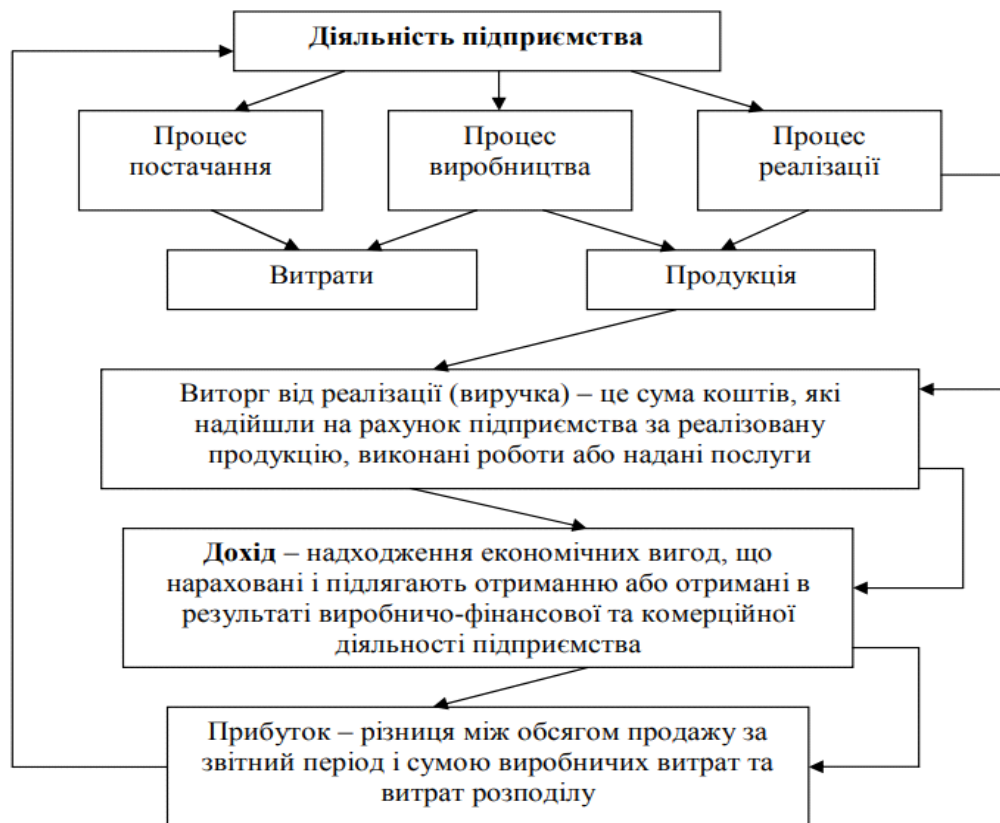
Витрати, що враховуються при обчисленні собівартості продукції, охоплюють витрати, пов'язані з виробництвом. До цих витрат входять:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

Важливим показником розвитку суспільства та рівня життя населення є доходи, які несуть залежність від величини понесених витрат. Вчені розглядають його з різних сторін, що призводить до різних трактувань. Це свідчить про складність і багатогранність поняття доходу та його залежність від різних чинників, включаючи витрати. Тому у сучасній літературі не існує єдиного визначення поняття «Дохід». Розглянемо трактування поняття дохід в додатку В.

В Національному Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначено сутність доходів як збільшення економічних вигод у формі зростання активів або зменшення зобов'язань, що призводить до збільшення власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників).

У економічній теорії існують різні підходи до визначення концепцій доходів. Також варто відзначити, що у економічній літературі часто співставляються поняття «виручка» і «дохід», «дохід» і «прибуток». Виручка, дохід і прибуток мають тісну взаємозв'язок, але їх бухгалтерське тлумачення відрізняється (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Схема взаємозв'язку між виручкою, доходом та прибутком

Згідно з рисунком, можна зробити висновок, що категорії «дохід» і «прибуток» не є взаємозамінними, але складають взаємодоповнюючу пару. Вони відрізняються за функціями та роллю в процесі відтворення. Однак поняття доходу є більш широким, оскільки включає всю створену вартість, тоді як прибуток відображає лише частину цієї вартості. Таким чином, прибуток представляє собою вартісну форму додаткового продукту, тоді як дохід - частину необхідного і додаткового продукту.

Відповідно до П(С)БО 15, визнані доходи в бухгалтерському обліку розділяються на такі групи: дохід (виручка) від реалізації; інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.

Але треба зауважити, що в П(С)БО 30 «Біологічні активи» визначені нові підходи щодо класифікації доходів сільськогосподарських підприємств, в структурі доходів передбачено дохід від сільськогосподарської діяльності.

Від доходів та витрат залежить фінансові результати аграрного підприємства. Дослідження методичних та організаційних підходів щодо сутності, значення фінансових результатів підприємства розглянемо в додатку Д.

В економічній літературі можна знайти різні підходи до упорядкування фінансових результатів за різними критеріями (див. Додаток Е).

В цілому вважаємо, що інформація про витрати, доходи та фінансові результати є критично важливою для успішного управління будь-яким підприємством. Ретельний аналіз цих даних дозволяє приймати обґрунтовані рішення, що забезпечують ефективне функціонування та розвиток бізнесу. Інформація про витрати допомагає зрозуміти, як ресурси використовуються та як їх можна оптимізувати, щоб уникнути недофінансування або зайвих витрат. Дані про доходи вказують на ефективність різних напрямків бізнесу та можливості збільшення прибутку. Фінансові результати, такі як прибуток чи збиток, відображають ефективність використання ресурсів і загальну стабільність підприємства, що робить їх ключовими показниками успішності. Такий облік є не лише потребою, але й необхідною умовою для ефективного управління і досягнення успіху в сучасному бізнес-середовищі.

1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку, аудиту та аналізу витрат, доходів та фінансового результату підприємства

Для належної організації обліку витрат, доходів і фінансового результату важливим є питання регламентації. Зі сторони держави є розроблено і затверджено ряд нормативних документів. Розглянемо систему нормативно-правового регулювання обліку, аудиту та аналізу доходів від операційної діяльності в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Система нормативно-правового регулювання обліку доходів в Україні

Рівень	Нормативні документи
1	Кодекси, Закони України, Укази Президента, постанови КМУ
2	Нормативні документи Мінфіну України, Держкомстату України, казначейства, ДПС, НБУ та інших відомств, які реєструють в Мініюсті України
3	Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку
4	Документи, що формують облікову політику на підприємстві

Перший рівень у бухгалтерському обліку охоплює законодавчі аспекти, які визначають основи цієї діяльності. Сюди входять визначення сутності бухгалтерського обліку, його завдання, основні терміни та поняття, а також способи його регулювання. Цей рівень також включає в себе встановлення організаційних процедур та стандартів для проведення бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності.

Другий рівень у бухгалтерському обліку стосується нормативного регулювання, яке встановлює основні правила формування повної та достовірної інформації щодо фінансових результатів та подання цієї інформації у фінансовій звітності.

Третій рівень надає методичні рекомендації та пояснення з питань обліку фінансових результатів.

Четвертий рівень – організаційний, визначає організаційні аспекти бухгалтерського обліку, у тому числі внутрішні форми та інструкції, які встановлюють правила раціональної організації обліку з використанням прогресивних методів та форм ведення обліку.

Для регламентації обліку фінансових результатів найважливішими нормативними документами є:

- Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» [14];
- НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [41];
- П(С)БО 9 «Запаси» (в частині списання запасів на витрати виробництва) [40];
- НП(С)БО 30 «Біологічні активи» [30];

- П(С)БО 31 «Фінансові витрати» [39];
- НП(С)БО 15 «Доходи» [36];
- НП(С)БО 16 «Витрати» [37];
- МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [28];
- МСБО 2 «Запаси» [30], МСБО 18 «Дохід» [29];
- МСБО 23 «Витрати на позики» [31];
- План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [46].

Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» є основним правовим актом, що регулює порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Він визначає обов'язковість ведення бухгалтерського обліку для юридичних та фізичних осіб, які здійснюють господарську діяльність. Закон встановлює принципи організації бухгалтерського обліку, включаючи систематичність, своєчасність та достовірність інформації. Він також встановлює вимоги до складання та подання фінансової звітності, включаючи розкриття інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Закон регулює відносини у сфері бухгалтерського обліку з метою забезпечення прозорості, довіреності та порівняності фінансової інформації [14].

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» встановлює основні принципи та вимоги до складання фінансової звітності для всіх видів підприємств та організацій в Україні. Цей стандарт визначає обов'язковий перелік фінансових звітів, які повинні бути складені підприємствами та організаціями щорічно. Він встановлює правила класифікації та оцінки активів, зобов'язань та капіталу, а також вимоги до їх відображення у фінансових звітах. НП(С)БО 1 також визначає принципи дотримання принципів чесності, достовірності, об'єктивності та консерватизму у складанні фінансової звітності. Цей стандарт є базовим для складання фінансової звітності в Україні та сприяє забезпеченню її порівняності та достовірності [41].

П(С)БО 9 «Запаси» встановлює вимоги щодо списання запасів на витрати виробництва, враховуючи їхнє використання та реалізацію. Ці вимоги описують методи і порядок обліку вартості запасів, які включають в себе витрати на матеріали, робочу силу та виробничі накладні витрати. Вони допомагають підприємствам точно визначити вартість виробництва та правильно відобразити цю інформацію у фінансовій звітності [40].

НП(С)БО 30 «Біологічні активи» визначає правила обліку та оцінки біологічних активів, таких як рослини та тварини. Цей стандарт встановлює методи оцінки вартості біологічних активів на різних етапах їхнього розвитку, від початкового вирощування до збирання чи забою. Він також регулює участь біологічних активів у виробничому процесі та визначає, коли вони підлягають списанню як витрати виробництва. НП(С)БО 30 спрямований на забезпечення об'єктивного відображення вартості біологічних активів у фінансовій звітності, що сприяє зрозумілості та порівнянню фінансових результатів між різними підприємствами [30].

П(С)БО 31 «Фінансові витрати» встановлює правила обліку та відображення фінансових витрат у фінансовій звітності підприємств. Цей стандарт охоплює різноманітні види фінансових витрат, такі як відсотки за позичками, комісійні платежі та інші витрати, пов'язані з управлінням фінансовими ресурсами. Він встановлює принципи класифікації та оцінки цих витрат з метою відображення їх у фінансових звітах як складової частини загальних витрат підприємства. П(С)БО 31 допомагає забезпечити достовірність та порівнянність фінансової інформації щодо витрат між різними періодами та підприємствами. Він також надає рекомендації щодо додаткової інформації, яка повинна бути представлена разом з фінансовими звітами для повного розуміння фінансової ситуації підприємства [39].

НП(С)БО 15 «Доходи» встановлює принципи обліку та відображення доходів у фінансовій звітності підприємств. Цей стандарт включає в себе правила визначення моменту виникнення доходів та їх вартості. Він також встановлює принципи визнання доходів у фінансових звітах з урахуванням

специфіки різних видів діяльності підприємства. НП(С)БО 15 спрямований на забезпечення об'єктивного відображення доходів та їхнього впливу на фінансову ситуацію підприємства. Цей стандарт допомагає забезпечити зрозумілість та порівнянність фінансової звітності між різними підприємствами [36].

НП(С)БО 16 «Витрати» встановлює принципи обліку та відображення витрат у фінансовій звітності підприємств. Цей стандарт охоплює різноманітні види витрат, які підприємство здійснює у процесі своєї діяльності, включаючи адміністративні, виробничі та інші витрати. Він визначає порядок класифікації витрат та встановлює принципи їхнього визнання у фінансовій звітності відповідно до їхнього призначення та характеру. НП(С)БО 16 спрямований на забезпечення достовірності та об'єктивності відображення витрат у фінансовій звітності, що допомагає аналізувати ефективність управління ресурсами підприємства. Цей стандарт також регулює порядок відображення витрат у фінансових звітах з урахуванням вимог НП(С)БО та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку [37].

МСБО 1 «Подання фінансової звітності» встановлює загальні вимоги до структури та змісту фінансових звітів. Цей стандарт визначає, які фінансові звіти мають бути складені підприємствами та організаціями та які елементи повинні бути включені до кожного звіту. Він також надає рекомендації щодо представлення фінансової інформації, зокрема, щодо формату та розміщення даних у фінансових звітах. МСБО 1 спрямований на забезпечення стандартизації та уніфікації процесу складання фінансової звітності для полегшення її розуміння та порівняння. Цей стандарт є важливою основою для складання фінансової звітності як для внутрішнього управління, так і для зовнішніх користувачів, таких як інвестори та кредитори [28].

МСБО 2 «Запаси» встановлює стандартизовані правила обліку та оцінки запасів на підприємствах. Цей стандарт регулює визнання запасів, їх вартість та способи оцінки, зокрема, вимоги щодо визнання збитків на запасах. Він також визначає методику визначення оборотності запасів та їх знищення. МСБО 2

спрямований на забезпечення однорідності та об'єктивності обліку запасів, що полегшує порівняння фінансових результатів між різними підприємствами. Цей стандарт є важливим інструментом для управління запасами та оптимізації їх використання виробничими підприємствами [30].

МСБО 18 «Дохід» встановлює стандартизовані принципи визнання, вимірювання та представлення доходів у фінансовій звітності. Цей стандарт охоплює різні види доходів, включаючи продаж товарів, надання послуг, виручку від інвестицій та інші джерела доходів. Він встановлює критерії для визнання доходів, зокрема, визначення моменту, коли дохід може бути визнаний. МСБО 18 також встановлює правила щодо оцінки вартості доходів та їх відображення у фінансових звітах. Цей стандарт допомагає забезпечити достовірність та порівнянність фінансової інформації щодо доходів між різними підприємствами [29].

МСБО 23 «Витрати на позики» встановлює стандартизовані принципи обліку та відображення витрат, пов'язаних з отриманням та утриманням позик. Цей стандарт охоплює витрати на видачу позик, такі як відсотки, комісійні платежі та інші витрати, пов'язані з їхнім укладенням. Він також регулює управління та визнання витрат на погашення позик. МСБО 23 спрямований на забезпечення стандартизації та однорідності обліку витрат на позики, що сприяє порівнянню фінансових результатів між різними підприємствами. Цей стандарт також визначає правила визнання і управління витратами на позики для забезпечення чіткого та достовірного відображення фінансової ситуації підприємства [31].

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій є структурованим переліком рахунків, що використовуються для систематизації та класифікації фінансової інформації підприємств і організацій. Цей план включає рахунки для обліку активів, таких як грошові кошти, товари, машини, будівлі тощо, капіталу, зобов'язань, таких як кредити, заборгованість перед постачальниками, а також господарських операцій, таких як витрати на заробітну плату, оплату послуг, податки тощо.

План рахунків допомагає стандартизувати обліковий процес та полегшує аналіз фінансової звітності, забезпечуючи єдність та порівнянність фінансової інформації. Цей документ є важливим джерелом для проведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності, що сприяє збереженню організованої інформації та відповідає вимогам законодавства для підприємств і організацій [46].

Нормативні документи, такі як Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» та П(С)БО, НП(С)БО та МСБО, відіграють вирішальну роль у регламентації обліку фінансових результатів. Ці документи встановлюють стандарти та вимоги до складання фінансової звітності, забезпечуючи прозорість, довіреність та порівнянність фінансової інформації. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій служить структурованим переліком рахунків, який допомагає систематизувати та класифікувати фінансову інформацію для подальшого аналізу та використання.

1.3. Витрати, доходи і фінансові результати в обліковій політиці підприємства

Для деталізації обліку витрат, доходів і фінансового результату важливим є формування облікової політики на підприємстві. Облікова політика визначає принципи, методи і процедури, які будуть використовуватися для обліку та відображення фінансової інформації в фінансовій звітності.

Облікова політика це набір принципів, методів і процедур, які визначають, як будуть ведені облік і складана фінансова звітність на підприємстві. Вона включає в себе правила визнання, вимірювання, оцінки та розкриття фінансових операцій. Облікова політика має велике значення, оскільки забезпечує консистентність, точність та порівнянність фінансової звітності. Вона допомагає забезпечити відповідність законодавчим вимогам і міжнародним стандартам, а також дозволяє керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі надійної фінансової інформації. Крім того,

облікова політика допомагає уникнути конфліктів і непорозумінь зі зацікавленими сторонами, такими як інвестори, кредитори та регуляторні органи. Вона повинна бути регулярно переглянута і оновлена для відповідності змінам у законодавстві, умовах ринку та стратегічних цілях підприємства.

Відповідно до вимог статті 16 П(С)БО 16 «Витрати», загальновиробничі витрати розділяються на змінні та постійні. Постійні загальновиробничі витрати поділяються на розподілені та нерозподілені.

Постійні загальновиробничі витрати – це витрати на управління та обслуговування виробництва, які залишаються сталими (або практично сталими) незалежно від зміни обсягу діяльності.

Змінні загальновиробничі витрати – це витрати на обслуговування та адміністративні витрати виробництва (цеху, відділу), які змінюються прямо (або практично прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності.

Кожне підприємство встановлює свій власний перелік та обсяг змінних і постійних загальновиробничих витрат.

Розпорядчим документом облікової політики підприємства визначається перелік умов та склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) відповідно до вимог податкового законодавства та методичних рекомендацій облікової політики підприємства.

У Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» наведено перелік статей, які необхідно включати до собівартості виробництва продукції (робіт, послуг). Виробничі витрати повинні охоплювати прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, змінні загальновиробничі витрати та постійні розподілені загальновиробничі витрати. Кожне підприємство зобов'язане зазначити статті, що входять до складу собівартості продукції, у документі з облікової політики та включити їх у відповідні додатки до розпорядчого документа.

Структура калькуляції на підприємстві може враховувати особливості технологічного процесу та організації виробництва, тому важливо враховувати значення різних видів витрат у визначенні собівартості продукції.

При формуванні елементів облікової політики методичного етапу також доцільно вказати:

- методи оцінки витрат – це включає оцінку витрат відповідно до справедливої вартості активів при їх вибутті або зменшенні вартості, з урахуванням нормативних вимог і найбільш ефективних методів обліку витрат і розрахунку собівартості продукції;

- умови визнання витрат – це охоплює визнання витрат у зв'язку з вибуттям активів, знеціненням активів або зменшенням їх корисності та збільшенням зобов'язань;

- перелік і склад маркетингово-збутових.

До маркетингових витрат відносять: витрати, що виникають у зв'язку з аналізом ринку та маркетинговими дослідженнями; витрати, спрямовані на рекламу; заробітна плата торгових представників; утримання точок (місць) продажу; торгові знижки тощо.

На собівартість збуту впливає вартість пакувальних матеріалів; витрат на ремонт тари; оплати праці та комісійних винагород продавцям, агентам та робітникам підрозділів, що забезпечують збут; витрат на утримання основних засобів, інші матеріальні необоротні активи, пов'язаних зі збутом продукції; витрат на транспортування продукції між складами підрозділів (філій, представництв) підприємства, організацій;

- основні принципи формування робочого плану рахунків у частині витрат підприємства. Є розпорядчий документ про облікову політику який містить відомість витрат майбутніх періодів як додатковий аспект бухгалтерського обліку.

Згідно з НП(С)БО 16 «Витрати», порядок визнання витрат відображається таким чином:

1. Одночасне відображення зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань: витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань.

2. Визнання витрат певного періоду: витратами звітнього періоду вважаються зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства, якщо ці витрати можуть бути адекватно оцінені..

3. Пов'язаність витрат з доходом: витрати визнаються у звітному періоді одночасно з визнанням доходу, який вони були призначені здобути. Якщо витрати не можуть бути прямо пов'язані з доходом певного періоду, вони включаються до витрат того звітнього періоду, в якому вони виникли.

4. Систематичний розподіл витрат: якщо актив забезпечує користь протягом декількох звітних періодів, витрати на цей актив розподіляються систематично між відповідними періодами, наприклад, у вигляді амортизації.

5. Не визнаються витратами: певні виплати та зменшення активів або збільшення зобов'язань не розглядаються як витрати і не включаються до фінансового звіту відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку..

Ці принципи допомагають забезпечити точне та систематичне відображення витрат у фінансовій звітності, що відповідає вимогам стандартів бухгалтерського обліку.

Методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємства визначають наступні елементи облікової політики підприємства щодо витрат:

– порядок обліку та розподілу витрат на транспортування та заготівлю, включаючи створення окремого облікового підрахунку для цих витрат.

– облік активів, капіталу, зобов'язань і операцій ведеться згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку № 9.

– визначення та розподіл змінних та постійних загальновиробничих витрат.

– склад і структура статей для калькуляції виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).

– основу для розподілу витрат за операціями з використанням власного капіталу.

Згідно з НП(С)БО 16 «Витрати» оцінка витрат відбувається згідно з принципами об'єктивності та надійності і може бути проведена наступними способами:

Первинне визнання витрат: витрати визнаються при їх виникненні, коли товари або послуги надходять або виконуються, незалежно від того, чи були вони оплачені.

Амортизація: витрати на витратні матеріали, основні засоби та інші матеріальні активи розподіляються на прийнятий строк їх корисного використання шляхом амортизації.

Оцінка оборотності запасів: витрати на запаси можуть оцінюватися за методами FIFO (перші прийшли - перші вийшли), LIFO (останні прийшли – перші вийшли) або середнім в зваженім.

Оцінка витрат на нематеріальні активи: витрати на нематеріальні активи, такі як права оренди, патенти, ліцензії, також можуть бути розподілені на строк їх корисного використання.

Розподіл витрат на період: деякі витрати можуть бути розподілені на кілька періодів згідно з методами розподілу, наприклад, витрати на рекламу можуть бути розподілені на той період, на який призначена рекламна кампанія.

Цей порядок оцінки витрат допомагає забезпечити адекватне відображення фінансової ситуації та результатів діяльності підприємства в фінансовій звітності.

Одним з найважливіших економічних показників діяльності суб'єкта господарювання є розмір прибутку. Саме цей показник значною мірою визначає стратегію економічного розвитку підприємства. Оскільки прибутковість суб'єкта господарювання певною мірою залежить від обраної ним облікової політики, в першу чергу слід звернути увагу на інформацію про доходи, яка має бути відображена в положенні про облікову політику суб'єкта господарювання.

Доходи оцінюються на основі справедливої вартості отриманих активів через їх надходження або зростання їхньої вартості. Методологічною основою

бухгалтерського обліку доходів підприємства є П(С)БО 15 «Дохід» затверджене наказом МФУ від 29.11.1999 р. № 290 зі змінами і доповненнями. Відповідно до цього Закону можна визначити основні принципи визнання доходу, а саме:

– первинне визнання доходу: дохід зазвичай визнається при виникненні обов'язку з постачання товарів або послуг, незалежно від того, чи була отримана оплата;

– визнання доходу на основі виробничих чи обслуговувальних операцій: дохід може бути визнаний на основі виконання виробничих чи обслуговувальних операцій, коли товари поставлені або послуги надані;

– оцінка доходу за фактом закінчення робіт: у деяких випадках, зокрема при здійсненні довгострокових проектів, дохід може бути визнаний на основі факту закінчення робіт або послуг;

– визнання доходу за методом визначення процентів: у деяких видів діяльності, таких як банківські операції або фінансові інструменти, дохід може бути визнаний на основі методів визначення процентів або інших фінансових показників;

– оцінка доходу за методом неперервного контролю: у випадках, коли точний розмір доходу не може бути визначений до кінця звітного періоду, дохід може бути оцінений за методом неперервного контролю на основі доступної інформації.

Ці принципи допомагають забезпечити відображення доходів у фінансовій звітності з точністю і надійністю.

Згідно з НП(С)БО 15 «Дохід», порядок оцінки доходів включає такі основні аспекти:

1. Визнання доходу: оцінка доходу передбачає перше визнання доходу відповідно до умов контракту або угоди, яка призводить до генерації доходу. Це може бути пов'язано з постачанням товарів, наданням послуг, а також іншими операціями, що призводять до заробітку.

2. Оцінка суми доходу: після визнання доходу необхідно оцінити суму доходу. Це може бути рівнем цін продажу товарів чи послуг, ставками відсотків за фінансові операції або іншими методами, визначеними угодою.

3. Визначення строки доходу: НП(С)БО 15 також вимагає визначення строки, на який має бути визнаний дохід. Це може бути звітний період, в якому дохід зароблено, або інший період, визначений угодою.

4. Розподіл доходу на періоди: у деяких випадках, коли дохід заробляється протягом тривалого періоду часу, необхідно розподілити дохід на різні звітні періоди. Це може бути застосовано, наприклад, у випадку довгострокових контрактів або проектів.

5. Оцінка невизначеності: під час оцінки доходів важливо також враховувати можливу невизначеність або ризики, пов'язані з визнанням доходу. Це включає оцінку можливих відстрочок, відрахувань та інших факторів, які можуть вплинути на суму та строк визнання доходу.

Облікова політика є основним документом, який визначає правила та процедури фінансового обліку на підприємстві. Вона включає в себе стандарти, методи та принципи, які використовуються для складання фінансової звітності та обліку операцій. Інтеграція облікової політики у систему управління є важливою, оскільки це дозволяє забезпечити однорідність та консистентність у фінансовому звітуванні на різних рівнях підприємства. Це сприяє уникненню помилок та непорозумінь при обробці фінансової інформації та забезпечує її надійність та достовірність.

Інтеграція облікової політики також допомагає управлінцям приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі точної фінансової інформації. Вона є ключовим інструментом для забезпечення внутрішньої контрольної системи та відповідності стандартам обліку та законодавству. Інтеграція облікової політики також сприяє впровадженню кращих практик у фінансовому управлінні та забезпечує відповідність фінансових звітів міжнародним стандартам. Крім того, вона є важливим інструментом для підвищення довіри зацікавлених сторін до фінансової звітності підприємства.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СФГ «ЯНТАР»

2.1. Організація обліку витрат, доходів і фінансових результатів діяльності агрофірми

Для ефективного управління сільським господарством необхідно здійснювати належний облік діяльності і особливо в частині витрат, доходів та фінансових результатів. Він допомагає аналізувати ефективність виробництва, планувати бюджет та витрати, приймати обґрунтовані рішення щодо вибору культур, технологій вирощування та оптимізації ресурсів. Облік допомагає господарю здійснювати контроль над фінансовими потоками та забезпечує підґрунтя для стратегічного розвитку сільськогосподарського підприємства.

Проведено аналіз бухгалтерського обліку, аудиту та економічного аналізу доходів, витрат та фінансових результатів на прикладі фермерського господарства «Янтар», де є можливість висвітлення вище вказаних питань та розробка пропозицій щодо їх вдосконалення.

Досліджуване фермерське господарство «Янтар» є аграрною компанією, основна діяльність якої полягає у вирощуванні зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур та їх реалізації.

За організаційно-правовою формою підприємство належить до фермерського господарства, а за формою власності – до приватної.

Фермерське господарство є юридичною особою згідно із законодавством України, відкриває рахунки та вкладені (депозитні) рахунки в національній та іноземній валюті в банківських установах, круглу печатку та кутовий штамп зі своїм найменуванням, фірмовий та торговий знак і вступає у відносинами із підприємствами, установами та організаціями, визнається установами державної влади та місцевого самоврядування як самостійний суб'єкт господарювання.

Статус юридичної особи фермерського господарства набуває з моменту

офіційної реєстрації його в державних органах.

Головною ціллю діяльності Фермерського господарства є забезпечення трудової участі колективу у виробничій і комерційній діяльності, участі у формуванні продовольчого фонду шляхом виробництва, переробки, заготівлі та реалізації продукції державі, на ринку та іншим споживачам.

Предметом діяльності СФГ є наступні види діяльності:

- культивування зернових, бобових та олійних культур;
- розведення молочної худоби великої рогатої породи;
- розведення свиней;
- вирощування зернових, технічних та решти культур;
- організація виробництва товарної сільськогосподарської продукції, її переробка та реалізація;
- надання послуг з обробкою землі та збирання врожаю;
- та інші види діяльності визначені Статутом.

Досліджуване підприємство є платником податків в Головному управлінні ДФС в Івано-Франківській області. Організаційна структура на досліджуваному підприємстві має такий вигляд рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організаційна структура фермерського господарства на СФГ «Янтар»

Облік повністю ведеться аутсорсинговою компанією. А саме: головним

бухгалтером, бухгалтером і помічником бухгалтера. У господарстві використовується програмне забезпечення «BAS: Бухгалтерія» для автоматизованого обліку. Для складання фінансової та податкової звітності використовується програма М.Е.Дос.

Будь-який документ, що створений у системі М.Е.Дос має електронний цифровий підпис, згідно з чинним законодавством України вважається електронною версією аналогічного паперового документа. Атрибути цієї системи включають:

- складання податкових накладних, актів, звітів, договорів та інших документів;
- перевірка, друк та збереження документів на цифрових носіях;
- шифрування та підпис цифрового підпису;
- направлення заяв до контролюючих органів;
- облік податкових накладних, отримання реєстраційних витягів з реєстру;
- відправлення і отримання податкових накладних, актів, договорів та інших документів.

Мета цієї діяльності полягає в сприянні обміну податковими накладними, квитанціями їх реєстрації, а також договорами з іншими сторонами.

На досліджуваному підприємстві СФГ «Янтар» облік витрат здійснюється на підставі облікової політики підприємства. Згідно з якою витрати в обліку відображаються відповідно до П(С)БО 16 «Витрати». Облік витрат здійснюється із використанням 9 класу рахунків «Витрати виробництва» без використання рахунків 8 класу «Витрати за елементами».

Досліджуване підприємство СФГ «Янтар» розподіляє витрати на номенклатурні статі, такі як: витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, витрати на будівництво й монтаж устаткування, насіння і посадкові матеріали, Добрива та ЗЗР, Роботи та послуги, Витрати на утримання ОЗ (у тому числі: паливо і мастильні матеріали, амортизація ОЗ, запчастини), інші витрати.

На підприємстві амортизація нараховують двома методами:

- для основних засобів та нематеріальних активів використовується прямолінійний метод;
- для малоцінних необоротних матеріальних активів застосовується 100% нарахування амортизації в першому місяці експлуатації об'єкта.

Так як СФГ «Янтар» вирощує є виробничим сільськогосподарським підприємством, воно має в своєму розпорядженні великий обсяг запасів для подальшого функціонування виробництва. Виробничі запаси при вибутті списуються за методом середньозваженої собівартості. Зміст даної оцінки полягає в знаходженні середньої ціни.

Наступний пункт, що міститься в обліковій політиці відноситься до поділу витрат на ремонт та модернізацію основних засобів. Отже, якщо на підприємстві відбулися витрати для поліпшення об'єкта вони відносяться до складу витрат звітного періоду. Під час виконання даних робіт заповнюються наступні документи: вимоги-накладні, Акт на списання товарів, Лімітно-забірна картка для отримання матеріальних цінностей. Одержані документи є підставою для списання використаних запасів.

На досліджуваному підприємстві СФГ «Янтар» облік доходів ведеться згідно П(С)БО 15 «Дохід». До складу доходів включаються прибуток від продажу продукції (товарів, робіт, послуг) та інші надходження які ведуться із використанням 7 класу рахунків «Доходи і результати діяльності».

СФГ «Янтар» до складу виручки від реалізації продукції включає суми, отримані від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за поточними ринковими цінами, за винятком оподаткування та інших вирахувань з доходу. Остаточний фінансовий результат підприємства СФГ «Янтар» визначається як різниця між доходами, отриманими від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, та всіма затратами. Цю суму коригують на зміну вартості залишків матеріальних запасів, готової продукції і молодняка тварин, а також незавершеного виробництва на кінець року. Інформація про залишки береться з результатів інвентаризації. Одержаний таким чином результат є валовим

доходом підприємства.

Інформація з первинних документів, які надходять для бухгалтерського обліку, реєструється в системі рахунків, що включає журнали, ордери, відомості аналітичного обліку та головну книгу.

На фермерському господарстві «Янтар» щомісячно інформація організовується у вигляді журналу, звідки вона подальшим чином переноситься до Головної книги. Це основний бухгалтерський документ, який узагальнює інформацію за певний період. Після цього формується Оборотно-сальдовий звіт, який відображає обсяги операцій за відповідний період. Головна книга відповідає за узагальнення даних з журналу, перевірку законності записів на окремих рахунках та формування фінансового звіту. Для кожного синтетичного рахунку створюється окремий аркуш, організований за шаховим принципом. Головна книга та баланс сприяють порівнянню рахунків і балансу СФГ «Янтар», полегшуючи аналіз фінансового стану підприємства.

Як вже було сказано, бухгалтерію веде аутсорсингова компанія. І вона застосовує централізований підхід до бухгалтерської діяльності, що передбачає, що бухгалтерський апарат під керівництвом старшого бухгалтера залежить як методично, так і адміністративно. Додатково створена лінійна організаційна структура бухгалтерської служби, яка передбачає спрямування всіх виконавців до головного бухгалтера.

Графік документального оформлення аутсорсинговою компанією і перевірки СФГ «Янтар» у 2023 році виглядав, розглянемо в таблиця 2.1.

Таблиця 2.1

Графік документального оформлення аутсорсинговою компанією і перевірки на СФГ «Янтар» у 2023 році

Створення документа	Відповідальний за процес	Перевірка	Періодичність перевірки
Основні засоби і МНМА введення та нарахування амортизації	Бухгалтер	Старший бухгалтер	один раз в квартал
Виробництво формуємо після 15 грудня, після здачі звіту 29-сг в якому відображаємо зібраний урожай.	Помічник бухгалтера	Бухгалтер	один раз в квартал та при закритті року

Продовження таблиці 2.1

проведення банку, загрузка, Банк проводиться 2 рази на місяць.	Помічник бухгалтера	Бухгалтер	до 20 числа за першу половину місяця і до 10 числа за другу половину місяця
проведення реалізації, ТТН, рахунки (виписка та надсилення)	Помічник бухгалтера	Помічник бухгалтера	Два рази в місяць
Зарплата. Надаємо службову, 5- 6 числа місяця ЗП, аванс 20-23 числа.	Старший бухгалтер	Старший бухгалтер	Два рази в місяць
Процес закриття місяця- кварталу-року	звірку і списання проводить помічник бухгалтера усе інше проводить старший бухгалтер	Старший бухгалтер	до 25 чила місяця наступного після кварталу
Звіт податковий	Помічник бухгалтера	Старший бухгалтер	до 20 числа
Звіт фінансовий, статистичний, інша	Старший бухгалтер	Старший бухгалтер	згідно графіку звітності

Документи зберігаються в аутсорсинговій компанії протягом 3 років, оскільки працівники бухгалтерії змушені часто звертатися до них для отримання різної важливої інформації. Після цього вони переміщуються на постійне сховище, під нагляд голови СФГ «Янтар».

У цьому випадку реєструються назва організації, унікальний ідентифікатор справи (код), та період звітності (рік, місяць). Видача бухгалтерських документів можлива лише за дозволу старшого бухгалтера. У деяких ситуаціях приймається рішення відповідних органів, що є підтвердженим відповідними повноваженнями. Це робиться за дозволом голови фермерського господарства, та деякі документи після цього можуть бути видалені (або знищені) з бухгалтерського архіву.

У СФГ «Янтар» є значний недолік у системі зберігання документів, оскільки відсутнє спеціальне приміщення для сталого архівування. Ця проблема виникає через відсутність в кабінетах головного бухгалтера

відповідного простору, що перешкоджає швидкому доступу до необхідної інформації.

Заключним етапом ведення бухгалтерського обліку є складання фінансової звітності. Згідно із П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» СФГ «Янтар» застосовує скорочену за показниками фінансову звітність у складі «Балансу» (форма 1-М) та «Звіту про фінансові результати» (форма 2-М) Інформація про доходи фермерських господарств узагальнюється у формі №2 «Звіт про фінансові результати», де зазначається доходи по видах діяльності.

Проаналізувавши дані досліджуваного підприємства можна стверджувати, що при застосуванні даної системи інформація організовується у вигляді журналу, звідки вона подальшим чином переноситься до Головної книги, в якій фіксуються всі господарські процеси, зокрема доходи та витрати.

В кінці звітного періоду узагальнюється інформація про витрати та доходи шляхом відображення її на бухгалтерському рахунку 79 «Фінансові результати».

2.2. Методика обліку витрат, доходів і фінансових результатів діяльності сільськогосподарського підприємства

Головною метою фермерського підприємства є збільшення прибутку при цьому зменшити витрати. Враховуючи це, одним з ключових понять у функціонуванні підприємства є його витрати та доходи. Забезпечення адекватного рівня доходу сприяє прогресу підприємства та поліпшенню його фінансового стану. Підприємство СФГ «Янтар» отриманий дохід від реалізації продукції і послуг використовується для виплати заробітної плати та покриття всіх витрат, пов'язаних з подальшим продовженням та розширенням виробничого процесу.

Досліджуване фермерське господарство «Янтар», для ведення обліку витрат використовує рахунки класу 9 «Витрати діяльності». А саме: 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92

«Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності».

На підприємстві СФГ «Янтар» для якісного ведення бухгалтерського обліку собівартості товарної готової продукції використовують рахунок 90 «Собівартість реалізації». По дебету цього рахунку зображають собівартість продукції та інших біологічних активів, оцінених за справедливою вартістю за мінусом очікуваних витрат на місці продажу, а також фактична собівартість проданих товарів і послуг. А по кредиту рахунку 90 відбувається віднесення дебетових оборотів в на рахунок 79 «Фінансові результати».

Витрати, такі як адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати, не враховуються у розрахунку собівартості проданої продукції та поточних біологічних активів. Інформація про такі витрати підсумовується на відповідних рахунках: 92 «Адміністративні витрати», 91 «Загальновиробничі витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності». Отже, собівартість реалізованої продукції (послуг) включає в себе витрати на виробництво цієї продукції (послуг), нерозподілені виробничі накладні витрати, а також понаднормативні виробничі витрати. В таблиці 2.2 представимо типові бухгалтерські проведення щодо обліку собівартості реалізації на СФГ «Янтар».

Таблиця 2.2

**Типові бухгалтерські проведення із рахунком 90 «Собівартість реалізації»
у СФГ «Янтар»**

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
Відображено собівартість наданих послуг	903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»	23 «Виробництво»
Відображено собівартість реалізованої продукції	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	26 «Готова продукція»
Відображена в обліку сума нерозподілених загальновиробничих витрат	901 «Собівартість реалізації»	91 «Загальновиробничі витрати»
Списана на фінансовий результат собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)	79 «Фінансові результати»	90 «Собівартість реалізації»

Рахунок 90 «Собівартість реалізації» має такий субрахунок: 901 «Собівартість реалізованої готової продукції». Для ефективного налаштування аналітичного обліку за рахунком 90 «Собівартість реалізації» необхідно враховувати принципи, які використовуються при організації аналітичного обліку за рахунком 70 «Доходи від реалізації». Таким чином, аналітичні рахунки для реалізаційних напрямків та видів товарної продукції повинні відповідати один одному.

Рахунок 90 «Собівартість реалізації» за дебетом кореспондує з кредитами наступних рахунків: 26 «Готова продукція» та 91 «Загальновиробничі витрати». По рахунок 901 «Собівартість реалізованої готової продукції» на СФГ «Янтар» операцією «Закриття місяця» відображають коригування вартості списання продукції та списання не розподілених ЗВВ на собівартість як видно в межах рис. 1 та 2 в додатку Ж.

Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» за дебетом кореспондується з кредитом наступного рахунка: 20 «Виробничі запаси», 13 «Знос (амортизація) необоротних активів», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Розглянемо типову кореспонденцію рахунків з обліку витрат по 91 рахунку на СФГ «Янтар» в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

**Типова кореспонденція рахунків з обліку відображення витрат
по 91 рахунку у СФГ «Янтар»**

Зміст господарської операції	Кореспонденція	
	Дт	Кт
Нараховано знос ОЗ загальногосподарського призначення	911	131, 1321
Списано виробничі запаси на витрати з обслуговування виробництва	911	203
Надходження послуг з обслуговування складів, цехів основного а допоміжного виробництв (енергія, газ, зв'язок тощо)	911	631
Списано суми змінних і постійних розподілених загальновиробничих витрат	2311, 2312	911
Списано суму нерозподілених загальновиробничих витрат	901	911

Рахунок 92 «Адміністративні витрати» відображає витрати, які стосуються управління та обслуговування підприємства загалом.

Розглянемо типову кореспонденцію за винагороду за консультаційні, інформаційні, аудиторські й інші послуги, плата за розрахунково-касове обслуговування й інші послуги банків та Інші витрати загальногосподарського призначення в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

**Типові кореспонденції рахунків з обліку відображення витрат
по 92 рахунку у СФГ «Янтар»**

Зміст господарської операції	Кореспонденція	
	Дт	Кт
Списано виробничі запаси на загальногосподарські потреби	92	203
Відображено витрати з розрахунково – касового обслуговування та інших послуг банку	92	311
Отримана і оплата ліцензії на пальне протягом періоду	92	39
Надходження бухгалтерських послуг	92	631
Нараховано заробітну плату персоналу та проведені відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством	92	651, 661
Списано адміністративні витрати на фінансові результати	791	92

Рахунок 93 «Витрати на збут» реєструє витрати, що виникають у зв'язку з реалізацією продукції, товарів, робіт і послуг. Його дебетова сторінка відображає суми визнаних витрат, а по кредиту – їх оплата на рахунок 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» (рис. 2.2).

← → ☆ Звіт по проводках за Січень 2022 р. - Березень 2024 р.

Період: 01.01.2022 - 31.03.2024

Сформувати Показати настройки Друк Регістр обліку

Янтар СФГ
Звіт по проводках за Січень 2022 р. - Березень 2024 р.
 Виведені дані: БО (дані бухгалтерського обліку)
 Відбір: Рахунок Дт в групі "93" и Рахунок Кт в групі "631"

Період	Документ	Аналітика Дт	Аналітика Кт	Дебет		Кредит	
				Рахунок	Сума	Рахунок	Сума
21.01.2022	Надходження товарів і послуг Ян00-000008 від 21.01.2022 12:00:04 Послуги	<...> Основний підрозділ Транспортно-заготівельні витрати	Прикарпаттрансбуд, ТОВ Договір перевезення	93	2 250,00	631	2 250,00
31.01.2022	Надходження товарів і послуг Ян00-000009 від 31.01.2022 12:00:05 Послуги	<...> Основний підрозділ Транспортно-заготівельні витрати	Прикарпаттрансбуд, ТОВ Договір перевезення	93	43 500,00	631	43 500,00
					45 750,00		45 750,00

Рис. 2.2. Скріншот відображення витрат по 93 рахунку у СФГ «Янтар»

На рахунку 94 «Інші витрати операційної діяльності» реєструються витрати, що виникають у процесі операційної діяльності, за винятком тих, що відображаються на рахунках 90, 91, 92 та 93. Рахунок 94 включає наступні підрахунки: 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів», 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки» та 949 «Інші витрати операційної діяльності».

На рахунку 94 відображаються суми визнаних інших витрат операційної діяльності у розділі «дебет», а їх списання на фінансові результати реєструється у розділі «кредит» на рахунку 79 «Фінансові результати».

Розглянемо типову кореспонденцію субрахунків рахунка 94 на СФГ «Янтар» в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Типові кореспонденції рахунків з обліку витрат по 94 рахунку на СФГ «Янтар»

Зміст господарської операції	Кореспонденція	
	Дт	Кт
Списана зал. вартості	943	286
Відображено визнані штрафи та санкції	948	311

Продовження таблиці 2.5

Коригування податкового кредиту	949	6441, 6442
Фінансові результати: закриття витрат	79	94

Досліджуване фермерське господарство «Янтар», використовує рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності» для обліку своїх доходів. Ці рахунки включають 70 «Доходи від реалізації» та 71 «Інший операційний дохід». Протягом звітного року рахунок 7 за кредитом відображає загальний дохід, включаючи суму непрямих податків і зборів, які включені до ціни продажу. За дебетом рахунок 7 відображає щомісячне нарахування непрямих податків та зборів, а також щорічне або щомісячне списання суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати».

Розглянемо більш детально кожен із рахунків класу 7, що безпосередньо відображають доходи СФГ «Янтар».

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» використовується для групування даних про доходи від продажу продукції а також різні зниження доходу. Рахунок 70 «Доходи від реалізації» включає наступний субрахунок: 701 «Дохід від реалізації готової продукції».

По кредиту субрахунку 701 зазначають зростання доходів, за дебетом – відповідна сума непрямих податків ПДВ та інших, визначених законом) та віднесення на рахунок 79 «Фінансові результати». Розглянемо типову кореспонденцію рахунків з обліку процесу реалізації продукції рослинництва на СФГ «Янтар» в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Типова кореспонденція рахунків з обліку процесу реалізації продукції на СФГ «Янтар»

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція	
2	Нарахована виручка при поставці продукції покупцю	361	701
3	Нараховане ПДВ	701	6432
4	Одержана виручка	311	361

Продовження таблиці 2.6

5	Списано доходи на фінансові результати	701	791
----------	--	-----	-----

Інші операційні доходи включають доходи від операційної діяльності (крім доходів від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг) та обліковуються на рахунку 71 «Інший операційний дохід». Рахунок 71 «Інший операційний дохід» включає наступний субрахунок – 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» та 719 «Інші доходи від операційної діяльності». По кредиту рахунку 71 «Інший операційний дохід» відображається сума визнаних доходів, а по дебету відображається сума непрямих податків, а в кінці звітного періоду – списання чистого доходу на субрахунок 791 «Результати операційної діяльності».

Розглянемо з обліку відображення одержання іншого операційного доходу СФГ «Янтар» в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

**Типова кореспонденція рахунків з обліку інших операційних доходів
у СФГ «Янтар»**

Зміст господарської операції	Кореспонденція	
	Дт	Кт
Дохід від продажу необоротних активів	361	712
ПДВ: податкові зобов'язання: відвантаження, перша подія	712	6432
Залишкова вартість необоротних активів при продажі	943	286

Досліджуване фермерське господарство «Янтар», використовує рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності» та класу 9 «Витрати діяльності» для обліку своїх фінансових результатів. Крім цих, вони ще використовують рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Розглянемо більш детально рахунок 79 що безпосередньо використовуються у СФГ «Янтар».

Рахунок 79 «Фінансові результати» використовується для відображення фінансових результатів діяльності підприємства після завершення звітного періоду. Він включає наступний субрахунок, як 791 «Результат операційної діяльності».

Рахунок 791 «Результат операційної діяльності» відображає по кредиту прибуток від операційної діяльності, тобто доходи, отримані в результаті основної діяльності підприємства. По дебету ж відображає витрати, пов'язані з цією операційною діяльністю (рис. 2.3).

Період	Дебет	Под. облік Дт	Кредит	Под. облік Кт	Сума
30.09.2022	701	<...>	791	<...>	6 290 608,50
	1				Фінансові результати: закриття доходів
	<...>				
	<...>				
30.09.2022	719	<...>	791	<...>	4 136,00
	2				Фінансові результати: закриття доходів
	<...>				
30.09.2022	791	<...>	901	<...>	3 295 341,70
	3				Фінансові результати: закриття витрат
	<...>		<...>		
	<...>		<...>		
30.09.2022	791	<...>	92	<...>	209 861,70
	4				Фінансові результати: закриття витрат
	<...>		<...>		
	<...>		<...>		
30.09.2022	791	<...>	93	<...>	45 750,00
	5				Фінансові результати: закриття витрат
			Основний підрозділ		
			<...>		

Рис. 2.3. Скріншот визначення фінансових результатів на кінець періоду СФГ «Янтар» в програмі BAS: Бухгалтерія

Після списання доходів і витрат відповідного виду діяльності на відповідні субрахунки рахунку 79 «Фінансові результати» необхідно визначити різницю між ними та перенести її на інший рахунок, а саме - на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». На цьому рахунку відбувається облік нерозподілених прибутків чи непокритих збитків поточного та

попередніх років, а також використаного у поточному році прибутку. За кредитом рахунку відображається збільшення прибутку від усіх видів діяльності, за дебетом - збитки та використання прибутку.

Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» має такий субрахунок, як 441 «Прибуток нерозподілений». Підприємство списує остаточно сформовані на рахунку 79 «Фінансові результати» на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» проведенням:

– Д-т 791 К-т 441 – при отриманні прибутку.

Отже, вся інформація на СФГ «Янтар», зафіксована в програмі утворює певну кореспонденцію рахунків. На підставі внесених проводок система створює звітність і різні службові документи: Оборотно-сальдову відомість по рахунках; шахову відомість; аналіз рахунку; обороти рахунку; карточку рахунку. На основі реєстрів синтетичного і аналітичного обліку машинально створюється Оборотно-сальдова відомість по досліджуваному господарству, Головна книга. Інформація переноситься до системи «М.е.доc» для складання фінансової звітності.

2.3. Особливості відображення результатів діяльності агрофірми у фінансовій звітності

Бухгалтерський облік є необхідним на кожному підприємстві, оскільки його дані є основою для складання фінансової, податкової, статистичної та інших видів звітності. Цей процес включає в себе виявлення, вимірювання, реєстрацію, накопичення, узагальнення, зберігання та передачу інформації зовнішнім та внутрішнім користувачам для ухвалення та прийняття рішень [9].

Для керівників управління підприємством, які прагнуть досягти максимального прибутку, ключовим є вміння раціонально використовувати власні ресурси. Прийняття управлінських рішень нерозривно пов'язане з аналізом бухгалтерської фінансової звітності.

Загальновідомо, що бухгалтерська фінансова звітність підприємства складається з узагальнених показників, які відображають результати його

виробничої, фінансової та господарської діяльності за певний звітний період, такий як місяць, квартал або рік.

Фінансова звітність – це звіти, які містять інформацію про ефективність роботи та зміни в фінансах підприємства протягом певного періоду часу. Вона є основним інструментом для звітності про фінансові результати та ведення обліку фінансової діяльності підприємства.

Міністерство фінансів України, за погодженням з Державним комітетом статистики України, встановлює форми фінансової звітності для підприємств (за винятком банків) та їх порядок заповнення. Як вже зазначалося, інформація щодо фінансового стану, результатів діяльності та змін у фінансах і майновому стані підприємства є важливою для користувачів фінансових звітів при ухваленні та прийнятті рішень. Актуальні на даний час такі форми звітності, як:

- Баланс підприємства (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1);
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2);
- Звіт про рух грошових коштів (форма № 3);
- Звіт про власний капітал (форма № 4).

Суб'єкт господарювання, яке ми досліджували, СФГ «Янтар», складає Фінансовий звіт в програмному середовищі М.Е.Дос (Медок) у національній валюті, в тисячах гривень, без десяткових знаків, на кінець звітного року, 31 грудня.

У зв'язку з тим, що СФГ «Янтар» є малим підприємством, його фінансова звітність складається відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» [43] (див. Додаток 3). Згідно з цим положенням, підприємство складає Баланс (форма №1-м) та Звіт про фінансові результати (форма №2-м), які об'єднуються в один Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва, який має назву «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Фінансова звітність малих підприємств має таку структуру яка зображена на рисунку див. Додаток К. Баланс (форма №1-м) малого підприємства відрізняється від звичайного Балансу (форма №1) (Звіт про фінансовий стан)

скороченням деяких рядків. Це особливо пов'язано з адаптацією Балансу до Скороченого Плану рахунків, що призводить до меншої кількості категорій, інформація в яких є більш загальною. При цьому коди рядків залишаються без змін.

Активи, зобов'язання та власний капітал відображені в балансі підприємства СФГ «Янтар» згідно з рис. 2.6. Загальна сума активів повинна співпадати з сумою зобов'язань та власного капіталу [45, с. 64].

Стандартний баланс складається з двох основних частин: активів і пасивів. У першому розділі вказані назви статей, у другому – їх коди, а в третьому – показники відповідних статей на початку звітнього року.

Дальше розглянемо більш детально баланс форму 1 на досліджуваному підприємстві СФГ «Янтар» по розділах.

Перший розділ балансу активів включає наступні категорії: Нематеріальні активи, Незавершені капітальні інвестиції, Основні засоби, Довгострокові біологічні активи, Довгострокові фінансові інвестиції та Інші необоротні активи. У фінансових звітах підприємства СФГ «Янтар» відображають лише основні засоби, тому їх заповнюється лише цією позицією. В цій категорії відображаються залишкова та окремо первісна (переоцінена) вартість основних засобів, а також сума нарахованого їх зносу (в дужках).

Другий розділ балансу активів включає наступні позиції: Запаси, Поточні біологічні активи, Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, Інша поточна дебіторська заборгованість, Поточні фінансові інвестиції, Гроші та їх еквіваленти, Витрати майбутніх періодів та Інші оборотні активи. Дане підприємство СФГ «Янтар» відображає запаси, в даній статті відображається залишок та готова продукція.

У статі «Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом» аграрне підприємство відображає суму боргів перед казначейством, фінансовими та податковими установами, яка вже була визнана.

Крім того, підприємство СФГ «Янтар» відображає заборгованість перед дебіторами, яка не врахована в інших розділах дебіторської заборгованості, у статті «Інша поточна заборгованість».

Суму готівки у касі, а також залишок коштів на поточних та інших рахунках у банках СФГ «Янтар» відображає у статті «Гроші та їх еквіваленти». Досліджуване підприємство відображає, витрати майбутніх періодів які заздалегідь обговорені та погоджені з головним бухгалтером і головою підприємства.

Оборотні активи, які є на підприємстві і не можуть бути включені до конкретної статті відображають у статті «Інші оборотні активи». Підприємство не має заповнених інших пунктів другого розділу, а також третього розділу балансу активів.

У розділі «Додатковий капітал» першого розділу пасиву балансу, господарство вказує суму статутного капіталу, яка визначена в статуті підприємства (див. Додаток 3).

У розділі «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» господарство вказує суму збитку, яка не була покрита, та враховує її суму при розрахунку загальної суми власного капіталу.

Крім розділу «Додатковий капітал» у першому розділі пасиву, СФГ «Янтар» не має інших заповнених пунктів. Крім того, другий і четвертий розділи пасиву балансу також залишаються незаповненими.

Заборгованість перед постачальниками та підрядниками за матеріальні цінності, виконані роботи та послуги, що отримані СФГ «Янтар», відображається у статі «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» у третьому розділі «Поточні зобов'язання».

У розділі «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом» фермерське господарство «Янтар» вказує суму боргів за платежами до бюджету.

Нараховану, але не виплачену працівникам СФГ «Янтарг» оплату праці господарство відображає у статті балансу «Поточні зобов'язання за

розрахунками з оплати праці», окремо в цій статті ще наводять не виплачені розрахунки зі страхування.

Суму зобов'язань фермерське господарство, які не були враховані у вищезазначених пунктах, СФГ «Янтар» включає до категорії «Інші поточні зобов'язання». До цих зобов'язань належить борг за отриманими авансами.

СФГ «Янтар» не заповнює в балансі пунктів, що стосуються поточного розділу пасиву, таких як «Короткострокові кредити банків», «Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями», «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування» та «Доходи майбутніх періодів».

Як вже було вказано раніше, у Фінансовому звіті досліджуваного підприємства міститься інформація за звітний період щодо доходів, витрат, прибутку або збитку від його діяльності (див. Додаток К).

Чистий дохід від реалізації робіт та послуг без урахування непрямих податків та зборів, а також інших вирахувань із доходу, відображається у статті «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)». Також, СФГ «Янтар» відображає інші операційні доходи якщо вони були у звітному періоді.

Всі витрати які пов'язані з виробництвом продукції включають в вартість реалізованої продукції відображають в статті «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)». Усі інші витрати, здійснені протягом звітного періоду, відображаються підприємством у статті «Інші операційні витрати».

У розділі «Фінансовий результат до оподаткування» фермерське господарство «Янтар» показує різницю між доходами та витратами господарства за звітний період. Суму податку на прибуток фермерське господарство відображає у відповідній статті «Податок на прибуток».

У розділі «Чистий прибуток (збиток)» досліджуване підприємство СФГ «Янтар» відображає різницю між сумою фінансового результату до оподаткування та сумою податку на прибуток.

Отже, як суб'єкт малого підприємництва, СФГ «Янтар» складає «Фінансовий звіт малого підприємництва», який об'єднує Форму №1-м та Форму №2-м. У Балансі (форма №1-м) досліджуване підприємство вказує свої активи, зобов'язання та власний капітал. Сума активу балансу повинна дорівнювати сумі власного капіталу та зобов'язань. Доходи, витрати, фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток підприємство відображає у Звіті про фінансові результати (форма №2-м).

РОЗДІЛ 3

АУДИТ ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СФГ «ЯНТАР»

3.1. Порядок аудиту витрат, доходів і фінансових результатів діяльності агропідприємства

Оцінка коректності ведення обліку та складання фінансової звітності відіграє ключову роль у проведенні аудиторських процедур. Основними джерелами інформації для аудиту на досліджуваному підприємстві СФГ «Янтар» є фінансові звіти суб'єкта малого підприємництва, а також дані аналітичного та первинного бухгалтерського обліку, які розкривають деталі по окремим позиціям балансу.

На досліджуваному підприємстві СФГ «Янтар» аудит не організовано. Рекомендуємо проводити піврічний аудит він сприятиме підвищенню фінансової дисципліни, прозорості та ефективності управління аграрним підприємством.

Мета ведення фінансового обліку у СФГ «Янтар» полягає в систематизації облікових даних для формування достовірної фінансової звітності. Точність цієї звітності залежить від правильної організації облікового процесу та вірного відображення активів, власного капіталу, зобов'язань, доходів, витрат і фінансових результатів.

Мета проведення аудиту фінансової звітності підприємства полягає у висловленні незалежної професійної думки аудитора щодо точності відображення в звітності інформації про доходи, витрати та фінансові результати діяльності СФГ «Янтар».

На досліджуваному підприємстві СФГ «Янтар» аудит не організовано. Рекомендуємо проводити піврічний аудит він сприятиме підвищенню фінансової дисципліни, прозорості та ефективності управління аграрним підприємством.

Під час аудиту фінансової звітності підприємства використовуються П(С)БО 1, П(С)БО 15 та П(С)БО 16 як критерії оцінки, які визначають методологічні основи формування інформації в обліку доходів, витрат та фінансових результатів.

На підготовчому етапі аудиту оцінюється система внутрішнього контролю підприємства. Аудитор здійснює тестування для оцінки ефективності внутрішнього контролю. Після цього переходить до планування аудиту, що завершується складанням плану аудиту (див. Додаток Л).

Аудиторська перевірка фінансової звітності починається із загального огляду. Спершу увага приділяється заповненню адресної частини форми, оскільки вид діяльності СФГ «Янтар» має відповідати його Статуту. Правильне визначення виду діяльності підприємства дозволяє достовірно розмежувати доходи та витрати за основним та іншими видами діяльності.

Перевірка рахунків, порівняння та аналіз взаємозв'язків показників, що відображені у фінансовій звітності, є важливим етапом аудиту. Під час цього етапу використовуються методичні рекомендації, надані Міністерством фінансів України.

Під час перевірки аудитор використовує різноманітні методи, такі як інспекція, опитування, особиста перевірка, підтвердження та перевірка документів, а також проведення фактичних перевірок та інші методи.

У формуванні фінансових результатів СФГ «Янтар» ключове значення мають господарські операції з реалізації продукції, тобто товарів, робіт та послуг. Тому важливо, щоб інформація про фінансові показники була достовірною. На цьому етапі проводиться аудит правильності відображення доходу від реалізації продукції, де визначається правильність її відображення в облікових записах. Також, в ході якого мають бути встановлені:

- своєчасність відображення реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в обліку;
- правильність класифікації отриманого доходу;
- перевірка правильності визнання та оцінки доходів;

- своєчасність відображення сум дебіторської заборгованості;
- перевірка достовірності інформації у вихідних документах та в облікових записах стосовно операцій, пов'язаних із формуванням доходів..

Під час аудиту витрат досліджуваного підприємства використовуються дані, що отримані під час перевірки запасів, зносу необоротних активів та інших складових витрат. При аудиті виробничої діяльності підприємства необхідно з'ясувати:

- обґрунтованість об'єктів і номенклатури статей витрат;
- обґрунтованість списання понесених витрат;
- правильність документального оформлення СФГ «Янтар» операцій з обліку витрат і виходу продукції;
- достовірність обліку витрат виробництва та калькуляції собівартості товарів та послуг.

Аудиторський контроль дотримання принципу відповідності доходів та витрат відіграє важливу роль у перевірці достовірності фінансових результатів досліджуваного підприємства. Це впливає на організацію фінансової звітності в контексті різних видів діяльності та розмір фінансових показників протягом певного звітного періоду.

Аудитор перевіряє правильність визначення загальної величини чистого прибутку (збитку) у СФГ «Янтар» шляхом аналізу дебетового та кредитового оборотів за рахунком 79 протягом звітного періоду. Також на цьому етапі аудитор перевіряє відповідність порядку розподілу прибутку, визначеному установчими документами, правильність документального оформлення та відображення в обліку та звітності. З точки зору формування аудиторського висновку, цей етап перевірки має велике значення, оскільки розподіл та використання чистого прибутку є в компетенції та прерогативі власників Товариства. Тому аудитор має детально перевірити порядок використання чистого прибутку.

Після проведення всіх перевірок аудитор аналізує та систематизує отримані результати. Це дозволяє зробити узагальнення проведених перевірок та оцінити фінансову стабільність підприємства.

Для досягнення основної мети аудиту, яка полягає у перевірці правильності показників витрат, доходів і фінансового результату - фінансового звіту, необхідно провести аналіз і узагальнення результатів аудиту. Ці результати повинні ґрунтуватися на даних фінансової звітності, щодо яких підтверджена їхня правдивість.

3.2. Аналіз динаміки і структури витрат, доходів та фінансових результатів діяльності агрофірми

Аналіз на агропідприємстві є критично важливим для прийняття управлінських рішень, оскільки він забезпечує точну інформацію про фінансовий стан, продуктивність та ефективність використання ресурсів, що дозволяє оптимізувати виробничі процеси та мінімізувати витрати.

Регулярний аналіз допомагає виявити проблемні зони та визначити нові можливості для зростання і розвитку, а також робити обґрунтовані прогнози щодо ринкових тенденцій і адаптувати стратегії відповідно до змін у зовнішньому середовищі. Завдяки аналізу ринкових тенденцій та погодних умов, аграрії можуть своєчасно адаптувати стратегії виробництва, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності та стійкості підприємства на аграрному ринку.

Щоб вчасно виявити та виправити недоліки в роботі СФГ «Янтар» і знайти можливості для покращення фінансового стану та збільшення його платоспроможності, проводиться аналіз фінансової звітності підприємства. Аналіз проводиться головним бухгалтером підприємства раз у півріччя.

На підставі даних Додатку 3 сформовано порівняльний аналітичний баланс та проаналізовано у табл. 3.1 та рис. 3.1 склад, структуру та динаміку майна СФГ «Янтар».

У 2023 році питома вага необоротних активів у сукупному майні досліджуваного підприємства зменшилася на 13,91% порівняно з 2022 роком, проте загальна вартість майна зросла на 418,1 тис. грн. у 2023 році.

За аналізований період майно підприємства збільшилося на 6414,7 тис. грн або на 50,32 %, що може свідчити про збільшення обсягів основної діяльності. Питома вага оборотних активів у структурі майна в 2023 році склала 64,95 %, що в порівнянні з 2022 р. більше на 14,26 %. У 2023 році, значно зросла частка основних засобів, зокрема оборотних активів, у загальних активах СФГ «Янтар». Вони збільшились майже на 14% і цей ріст є позитивним в контексті розвитку підприємства.

Таблиця 3.1

**Аналіз складу, структури та динаміки майна СФГ «Янтар»
за 2022-2023 роки**

Показники	Абсолютні величини, тис. грн.		Структура, %		Абсолютне відхилення, тис. грн.	Відхилення в структурі, %	Темпи зростання, %
	2022р.	2023р.	2022р.	2023р.			
Майно	12747,3	19162	100	100	+6414,7	-	150,32
Необоротні активи:	6297,9	6715,7	49,41	35,05	+418,1	-13,91	106,6
Незавершені капітальні інвестиції	-	56,8	-	0,3	+56,8	-	-
Основні засоби	6297,9	6658,9	49,41	35,05	+361	13,91	105,73
Оборотні активи:	6449,4	12446,3	50,59	64,95	+5996,9	+14,4	192,98
Запаси	5553,3	9699,4	43,57	50,62	+4146,1	+7,05	174,66
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, тоботи, послуги	102,6	525,3	0,8	2,74	+422,7	+1,94	511,99
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1,5	149,7	0,01	0,78	+148,2	+0,78	9960
Інша поточна дебіторська заборгованість	58,6	434,6	0,46	2,27	+376	+1,81	741,64

Продовження таблиці 3.1

Гроші та їх еквіваленти	266,4	1064,9	2,09	5,55	+798,5	+3,46	399,74
Інші оборотні активи	467	572,3	3,66	2,99	+105,3	-0,64	123,34

Для більш детального та комплексного аналізу фінансового та майнового положення СФГ «Янтар» необхідно провести оцінку стану її основних засобів.

Ми здійснили аналіз стану майнового положення підприємства за допомогою показників оцінки.:

1. Обчислимо коефіцієнт зносу основних засобів згідно формули 3.1:

$$K_{zn} = \text{Знос} / \text{Первісна вартість основних засобів} \quad (3.1):$$

$$K_{2022} p = 625 / 6920,9 = 0,09;$$

$$K_{2023} p = 2469,5 / 9128,4 = 0,27.$$

Даний коефіцієнт вказує на ступінь фізичного та морального зношення основних засобів.

Рис. 3.1. Аналіз складу майна майна СФГ «Янтар» на 2023 р.

2. Результати розрахунку показника відношення оборотних виробничих витрат за 2022 та 2023 роки було розраховано за допомогою формули 3.2.

Чова = Оборотні активи/Загальна сума активів (3.2):

$$K_{2022} \text{ р.} = 6449,4/12747,3 = 0,51;$$

$$K_{2023} \text{ р.} = 12446,3/19162,0 = 0,65.$$

Цей показник відображає відносну частку оборотних виробничих фондів у валютній структурі балансу підприємства.

3. Було проведено розрахунок коефіцієнта мобільності активів за 2022-2023 роки відповідно до формули 3.3.

$K_{\text{моб}} = \text{Мобільні активи}/\text{Немобільні активи}$ (3.3):

$$K_{2022} \text{ р.} = 6449,4/6297,9 = 1,02;$$

$$K_{2023} \text{ р.} = 12446,3/6715,7 = 1,85.$$

Цей показник показує, скільки обігових коштів припадає на одиницю необоротних активів.

Результати розрахунку коефіцієнта зносу основних засобів свідчать про зростання протягом досліджуваних років, оскільки збільшувався рівень зносу основних засобів. Перевищення значення цього коефіцієнта понад 0,5 є негативним явищем, що вказує на погіршення технічного стану основних засобів.

У порівнянні з 2022 роком, коефіцієнт, що показує, скільки обігових коштів припадає на одиницю необоротних, збільшився на 0,83 у 2023 році.

Багато в чому майновий стан підприємства залежить від того, з яких джерел воно формується. Тому ми провели аналіз джерел формування майна у СФГ «Янтар», який відображено у таблиці 3.3 та на рисунку 3.2.

Майновий стан підприємства багато у чому залежить від джерел його формування, тому проведемо аналіз джерел формування майна СФГ «Янтар» (див. табл. 3.2 та рис. 3.2).

Власний капітал СФГ «Янтар» зменшився через збільшення непокритого збитку підприємства на 5137,3 тис. грн у 2023 році, спричинивши зменшення власного капіталу на 104,52%.

Поточні зобов'язання досліджуваного підприємства збільшилися на 1277,4 тис. грн або 50,33%, такий спад є негативним для підприємства, адже він свідчить про збільшення рівня фінансової залежності даного підприємства.

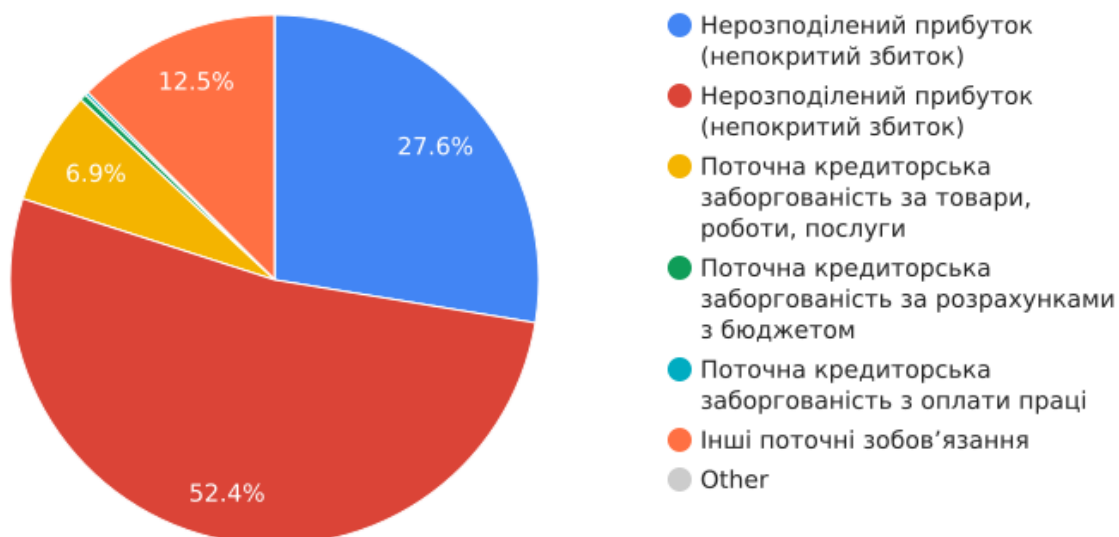
Таблиця 3.2

Аналіз джерел формування майна СФГ «Янтар» за 2022 – 2023 рр.

Показник	Абсолютні величини, тис. грн		Структура, %		Абсолютне відхилення, тис. грн	Відхилення в структурі, %	Темпи зростання, %
	2022р.	2023р.	2022р.	2023р.			
I. Власний капітал:	10209,2	15346,5	80,09	80,01	+5137	-0,08	150,32
Додатковий капітал	5293,9	5293,9	41,53	27,63	0	-13,9	100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	4915,3	10052,6	38,56	52,46	+5137,3	13,9	204,52
IV. Поточні зобов'язання:	2538,1	3815,5	19,91	19,91	+1277,4	0	150,3
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	541,1	1395,2	4,34	7,28	+954,1	2,94	257,84
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	40,2	13,4	0,32	0,07	-26,8	+0,25	33,33
Поточна кредиторська заборгованість з розрахунками зі стахування	-	1,2	-	0,006	+1,2	+0,006	-
Поточна кредиторська заборгованість з оплати праці	-	4,7	-	0,2	+4,7	0,02	-
Інші поточні зобов'язання	196,8	2401	15,35	12,53	+444,2	-2,82	122,7
Баланс	1274,3	19162	100	100	+6414,7		150,32

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, а також поточні зобов'язання за розрахунками є позиковими коштами Товариства. У 2023 році їх відносна частка у загальній сумі пасивів становить 12,53%, тоді як частка власного капіталу складає 80,01%.

Рис. 3.2. Джерела формування майна СФГ «Янтар» на 2023р.

Джерело: Додаток 3

Фінансовий результат діяльності підприємства безпосередньо залежить від його доходів та витрат. Для оцінки загальної ефективності роботи СФГ «Янтар» ми проаналізували його доходи та витрати, які представлені у таблицях 3.3 і 3.4.

Таблиця 3.3

Аналіз динаміки і структури доходів СФГ «Янтар» за 2022-2023 рр.

Показник	2022 р.		2023 р.		Абсолютне відхилення, +/-	Темпи зростання, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7896,9	99,92	11905,8	99,51	+4 008,9	150,76
Інші операційні доходи	6,4	0,08	58,3	0,49	+51,9	910,94

Продовження таблиці 3.3

Інші доходи	-	-	-	-	-	-
Усього доходів	7903,3	100	11964,1	100	+4060,8	151,38

Джерело: Додаток 3

За результатами аналізу структури та динаміки доходів показують, що у 2023 році доходи підприємства зросли на 151,38 %. Це є позитивним зворотним моментом у діяльності СФГ «Янтар». У структурі доходів за 2022 рік найбільший відсоток припадає на чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - 99,92 %, а у 2023 році цей показник складає 99,51 %.

Таблиця 3.4

Аналіз динаміки і структури витрат СФГ «Янтар» за 2022-2023 рр.

Показник	2022 р.		2023 р.		Абсолютне відхилення, +/-	Темпи зростання, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4417,8	93	6324,4	92,6	+1906,6	143,16
Інші операційні витрати	331,3	7	502,4	7,4	+171,1	151,65
Інші витрати	-	-	-	-	-	-
Усього витрати	4749,1	100	6826,8	100	+163,1	143,75

Джерело: Додаток 3

За результатами аналізу витрат, бачимо що витрати СФГ «Янтар» за 2023 рік склали 6826,8 тис. грн, що на 51,65 % більше за попередній період. В структурі витрат у 2023 році собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) складає 93%, що трохи менше, ніж 92,6% у 2022 році. Це може розглядатися як негативний момент у діяльності вивченого підприємства.

Незважаючи на це, збільшення загального обсягу реалізації послуг має свої позитивні аспекти. Операційні витрати становлять 100 % питомої ваги у структурі витрат підприємства. Тому, оскільки доходи та витрати є ключовими компонентами формування прибутку підприємства, СФГ «Янтар» повинно бути особливо уважним у їх плануванні.

Аналіз динаміки фінансових результатів підприємства, який відображений у таблиці 3.5 та на рисунку 3.3, показує, що фінансовий результат СФГ «Янтар» збільшився на 43,75% у 2023 році. Це стало наслідком збільшення обсягу реалізації послуг. Додатковим позитивним аспектом для підприємства є збільшення суми чистого прибутку на 1983,1 тис. грн або 62,87% у 2023 році порівняно з попереднім роком.

Таблиця 3.5

Динаміка фінансовий результатів СФГ «Янтар»

Показник	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення, %
Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	7896,9	11905,8	+4008,9	143,16
Інші операційні доходи	6,4	58,3	+51,9	+910,94
Інші доходи	-	-	-	-
Інші операційні витрати	331,3	502,4	+171,1	151,65
Фінансовий результат до оподаткування	4749,1	6826,8	+2077,7	143,75
Податок на прибуток	-	-	-	-
Чистий прибуток	3154,2	5137,3	+1983,1	162,87

Джерело: Додаток 3

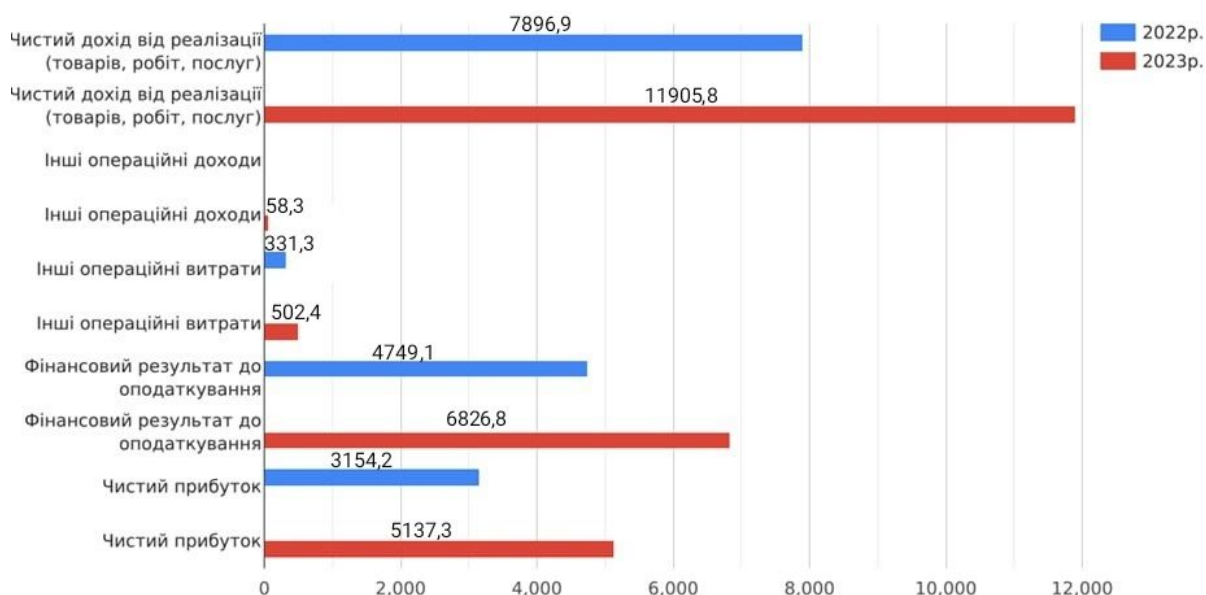

Рис. 3.3. Динаміка фінансовий результатів СФГ «Янтар»

Джерело: Додаток 3

Отже, за результатами аналізу складу, структури та динаміки майна СФГ «Янтар», оборотні активи становлять 64,95 % у структурі майна в 2023 році. Також за цей період майно підприємства збільшилося на 6414,7 тис. грн. В аналізі джерел формування майна виявлено, що власний капітал зменшився на 104,52%. Позитивним для підприємства є зниження поточних зобов'язань підприємства, а також збільшення чистого прибутку на 62,87 % у 2023 році.

3.3. Оцінка рентабельності діяльності сільськогосподарського підприємства та шляхи її підвищення

В сучасних умовах господарювання підприємствам потрібно підвищувати ефективність виробництва та конкурентоспроможність продукції і послуг через впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм управління та активізацію підприємницької діяльності. У ринковій економіці капітал інвестується лише у ті види діяльності, які обіцяють максимальний прибуток. Тому рентабельність, тобто ефективність використання капіталу, має ключове значення для визначення фінансових результатів підприємства. Власники капіталу та менеджери повинні оцінювати всі управлінські рішення, співвідносячи витрати з прибутком, оскільки фінансові ресурси завжди обмежені. Отриманий прибуток стає джерелом нових інвестицій та подальшого прибутку, що робить проблему ефективного використання капіталу особливо актуальною.

На підставі даних Додатку 3-И проведено розрахунок рентабельності по балансу на досліджуваному підприємстві СФГ «Янтар» в табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Рентабельність капіталу (активів) СФГ «Янтар»

Показник	Абсолютні величини, тис. грн			Рентабельність капіталу, %	
	2021р.	2022р.	2023р.	2022р.	2023р.
Майно	9040	12747,3	19162	28,95	32,2
Необоротні активи	2835,5	6297,9	6715,7	112,49	48,48
Оборотні активи	6204,5	6449,4	12446,3	81,2	33,38
Чистий прибуток	2054,9	3154,2	5137,3	-	-

За результатами таблиці 3.6 аналізу ефективності використання майна СФГ «Янтар» здійснено розрахунок таких показників:

1. Рентабельність активів (майна):

$$R_a = (\text{ЧП} / M) * 100\%$$

де М- Середня величина майна; ЧП - чистий прибуток.

$$R_a 2022p = (5137,3 / 15954,65) * 100\% = 32,2 \%$$

$$R_a 2023p = (3154,2 / 10893,65) * 100\% = 28,95 \%$$

Даний показник вказує, яку частину прибутку припадає на одиницю грн. активів. У 2022 році на кожну гривню активів підприємство отримувало 32,2 копійки прибутку. У 2023 році цей показник знизився до 28,95 копійок. Це свідчить про деяке зменшення ефективності використання загальних активів.

2. Рентабельність необоротних активів:

$$R_{на} = (\text{ЧП} / \text{НА}) * 100\%$$

де НА- Середня величина необоротних активів; ЧП - чистий прибуток.

$$R_{на} 2022p = (5137,3 / 4566,7) * 100\% = 112,49 \%$$

$$R_{на} 2023p = (3154,2 / 6506,8) * 100\% = 48,48 \%$$

Даний показник вказує, яку частину припадає на одиницю грн. необоротних активів. У 2022 році на кожну гривню необоротних активів підприємство отримувало 112,49 копійок прибутку, що свідчить про дуже високу ефективність їх використання. Однак, у 2023 році цей показник знизився до 48,48 копійок, що все ще є хорошим результатом, але значно нижчим порівняно з попереднім роком. Це вказує на зменшення прибутковості необоротних активів.

3. Рентабельність оборотних активів:

$$R_{oa} = (\text{ЧП} / \text{ОА}) * 100\%$$

де АО- Середня величина майна; ЧП - чистий прибуток.

$$R_{oa} 2022p = (5137,3 / 6326,95) * 100\% = 81,2 \%$$

$$R_{oa} 2023p = (3154,2 / 9447,85) * 100\% = 33,38 \%$$

Даний показник вказує, яку частину припадає на одиницю грн. оборотних активів. У 2022 році на кожну гривню оборотних активів підприємство

отримувало 81,2 копійки прибутку. У 2023 році цей показник знизився до 33,38 копійок, що вказує на суттєве зниження ефективності використання оборотних активів.

Усі показники рентабельності (активів, необоротних активів та оборотних активів) знизилися у 2023 році порівняно з 2022 роком. Це свідчить про загальне зниження ефективності використання активів підприємства. Зокрема, значне падіння рентабельності необоротних та оборотних активів вказує на необхідність детального аналізу причин такої динаміки та пошуку шляхів підвищення ефективності управління активами підприємства.

Рентабельність аграрного підприємства залежить від різних факторів, які включають як внутрішні, так і зовнішні аспекти середовища. Проте кожен з цих чинників має різний вплив на діяльність підприємства, що обумовлено його масштабами та специфікою. На досліджуваному підприємстві можна вивести 6 основних факторів які впливають на рентабельність діяльності СФГ «Янтар» (рис. 3.4).

Рис. 3.4. Фактори впливу на рентабельність діяльності СФГ «Янтар»

З огляду на специфіку діяльності аграрних підприємств, їхня рентабельність залежить від ряду зовнішніх умов. Зокрема, рентабельність досліджуваного виробництва значною мірою визначається кліматичними

умовами в певному регіоні та родючістю ґрунтів, що разом впливає на рівень урожайності різних сільськогосподарських культур. Збільшення урожайності певних сільськогосподарських культур призводить до зниження питомої ваги змінних і постійних витрат на одиницю продукції, що відповідно зменшує собівартість одиниці продукції та підвищує її рентабельність.

Головною метою управління рентабельністю будь-якого аграрного підприємства є зниження витрат для максимізації прибутку, що, в свою чергу, забезпечує максимальну вартість бізнесу та запобігає банкрутству.

Рентабельність підприємства безпосередньо залежить від його прибутку. Для максимізації прибутку підприємство має оптимально використовувати наявні ресурси. Збільшення обсягу виробництва знижує витрати на одиницю продукції, тобто собівартість виготовлення одиниці продукції зменшується, що, в свою чергу, призводить до зростання прибутку від реалізації продукції. Крім того, додаткове виробництво рентабельної продукції саме по собі приносить додатковий прибуток. Отже, коли обсяг виробництва і, відповідно, продажу рентабельної продукції зростає, прибуток на одиницю продукції також збільшується, а кількість реалізованої продукції збільшується, і кожна додаткова одиниця сприяє зростанню загального прибутку. В результаті, збільшення обсягу рентабельної продукції за умови її реалізації забезпечує значний приріст загального обсягу прибутку.

Для досягнення високого рівня рентабельності на досліджуваному підприємстві СФГ «Янтар», рекомендую такі основні напрями:

- зменшення витрат на покупку мінеральних добрив, засобів захисту рослин і дизельного палива шляхом закупівлі великими обсягами і отримання знижок за умови оперативної оплати;
- оптимізація витрат на виробництво продукції рослинництва за рахунок зменшення непродуктивних витрат при підживленні ґрунтів та обробці посівних площ;
- скорочення витрат на зберігання готової продукції рослинництва на складах за рахунок запобігання її псуванню;

- ефективно використання власних основних засобів з метою зниження витрат на оренду;
- використання сучасного обладнання для оптимізації використання матеріальних ресурсів;
- страхування ризиків у сільському господарстві, що допоможе зменшити витрати внаслідок несприятливих кліматичних умов;
- диверсифікація діяльності через виробництво різних сільськогосподарських культур, що зменшить ризики втрати прибутку через коливання цін на ринку готової продукції;
- розробка ефективної стратегії маркетингу для реалізації готової продукції за більш вигідними цінами;
- підвищення професійного рівня працівників для точного планування собівартості та оперативного усунення проблем, що знижують прибутковість.

ВИСНОВКИ

Висновок полягає в тому, що інформація про витрати, доходи та фінансові результати є критично важливою для успішного управління будь-яким підприємством. Ретельний аналіз цих даних дозволяє приймати обґрунтовані рішення, що забезпечують ефективне функціонування та розвиток бізнесу. Інформація про витрати допомагає зрозуміти, як ресурси використовуються та як їх можна оптимізувати, щоб уникнути недофінансування або зайвих витрат. Дані про доходи вказують на ефективність різних напрямків бізнесу та можливості збільшення прибутку. Фінансові результати, такі як прибуток чи збиток, відображають ефективність використання ресурсів і загальну стабільність підприємства, що робить їх ключовими показниками успішності. Такий облік є не лише потребою, але й необхідною умовою для ефективного управління і досягнення успіху в сучасному бізнес-середовищі.

Організація обліку СФГ «Янтар» витрат проводиться у відповідності до нормативу П(С)БО 16, а доходи П(С)БО 15. Усі факти діяльності належним чином реєструються у програмі обліку. Витрати, доходи та фінансові показники відображаються згідно з їхніми відповідними статтями та планом рахунків. Для обліку витрат використовується 9 клас рахунків, а для обліку доходів та фінансових показників – 7 клас рахунків. Це програмне забезпечення дозволяє швидко та ефективно аналізувати витрати, доходи та фінансові показники для подальшого управління ними.

Проаналізувавши дані досліджуваного підприємства можна стверджувати, що при застосуванні даної системи інформація організовується у вигляді журналу, звідки вона подальшим чином переноситься до Головної книги, в якій фіксуються всі господарські процеси, зокрема доходи та витрати.

В кінці звітної періоду узагальнюється інформація про витрати та доходи шляхом відображення її на бухгалтерському рахунку 79 «Фінансові результати».

Отже, вся інформація на СФГ «Янтар», зафіксована в програмі утворює певну кореспонденцію рахунків. На підставі внесених проводок система створює звітність і різні службові документи: Оборотно-сальдову відомість по рахунках; шахову відомість; аналіз рахунку; обороти рахунку; карточку рахунку. На основі реєстрів синтетичного і аналітичного обліку машинально створюється Оборотно-сальдова відомість по досліджуваному господарству, Головна книга. Інформація переноситься до системи «М.е.доc» для складання фінансової звітності.

Отже, СФГ «Янтар» класифікується як суб'єкт малого підприємництва і зобов'язаний скласти «Фінансовий звіт малого підприємництва», який включає у себе Форму №1-м та Форму №2-м. У Балансі (форма №1-м) СФГ «Янтар» представляє свої активи, зобов'язання та власний капітал. Загальна сума активу на балансі повинна збігатися зі сумою власного капіталу та зобов'язань. Доходи, витрати, фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток підприємство відображає у Звіті про фінансові результати (форма №2-м).

Аналізуючи структуру та динаміку доходів досліджуваного підприємства, показують, що за 2023 рік доходи збільшилися в порівнянні 2022р. Це, безумовно, є позитивним моментом у діяльності підприємства.

За результатами аналізу витрат, СФГ «Янтар» за 2023 рік витрати збільшилися за попередній період. Хоча цей факт може бути негативним для функціонування розглянутого підприємства, він має свої позитивні аспекти у збільшенні загального обсягу наданих послуг. Варто зазначити, що операційні витрати складають усю питому вагу у структурі витрат даного підприємства.

Аналіз фінансових результатів підприємства СФГ «Янтар» свідчить про зростання його фінансового стану у 2023 році, що спричинене збільшенням обсягу наданих послуг та реалізації товарів. Також, позитивним є зростання чистого прибутку у 2023 році порівняно з попереднім періодом.

Багато факторів, які є як внутрішніми, так і зовнішніми, мають вплив на рентабельність аграрного підприємства. Проте кожен з цих чинників має різний вплив на діяльність підприємства, що обумовлено його масштабами та

специфікою. Провівши аналіз усіх показники рентабельності (активів, необоротних активів та оборотних активів) можна сказати, що вона знизилася у 2023 році порівняно з 2022 роком. Це свідчить про загальне зниження ефективності використання активів підприємства. Зокрема, значне падіння рентабельності необоротних та оборотних активів вказує на необхідність детального аналізу причин такої динаміки та пошуку шляхів підвищення ефективності управління активами підприємства.

ДОДАТКИ

Визначення поняття «витрати» в законодавчих та нормативних документах

Нормативно-правовий акт	Визначення
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [14]	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [35]	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
НП(С)БО 16 «Витрати» [37]	Витратами визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені
Концептуальна основа фінансової звітності [18]	Витрати – зменшення економічних вигод протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам
Методичні рекомендації № 145 [27]	Поточні витрати підприємства торгівлі – грошове відбиття витрат живої та уречевленої праці на здійснення поточної торговельно-виробничої діяльності підприємства, що за натурально-речовим складом становлять спожиту частину матеріальних, нематеріальних, трудових та фінансових ресурсів

Підходи до визначення поняття «витрати» в економічній літературі

Автор	Визначення
Кудлак В.Я., Мессарош А.В. [19, с. 189]	Витрати – спожиті у грошовому вимірі ресурси (трудові, матеріальні, нематеріальні і фінансові) для досягнення підприємством певної мети (в основному, для виробництва і реалізації товарів і послуг)
Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погрішук Б.В. [9, с. 261]	Витрати – це грошова оцінка вартості матеріальних, трудових, фінансових, природних, інформаційних та інших видів ресурсів на виробництво та реалізацію продукції за певний період
Мельник Л.Г., Карінцева О.І., Кубатко О.В. [11, с. 246]	Витрати – це прямі і непрямі, фактичні і можливі виплати або упущена вигода, необхідні для того, щоб залучити й утримати ресурси в межах даного напрямку діяльності.
Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. [53, с. 33-34]	Витрати – вартісне вираження абсолютної величини застосованих ресурсів, необхідних для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства і досягнення ним поставленої мети
Хэл Р. Вэриан [55, с. 356]	Витрати – це всі використовувані фірмою фактори виробництва, оцінені за їх ринковою ціною
Бугинець Ф.Ф. [7, с. 13]	Витрати – грошовий вираз величини ресурсів, використаних в процесі виробництва, та розмір яких можна безпосередньо віднести до конкретного виду продукції
Філіна Г.І. [54, с. 57]	Економічні витрати – витрати втрачених можливостей, тобто сума грошей, яку можна отримати при найбільш вигідному з усіх можливих альтернативних варіантів використання ресурсів
Міхненко А.А. [32]	Витрати – зменшення економічної вигоди протягом звітного періоду або збільшення зобов'язань підприємства, що веде до зменшення капіталу
Макконелл К.Р., Брю С.Л. [16, с. 2]	Витрати – виплати, які фірма повинна зробити, або доходи, які фірма зобов'язана забезпечити постачальнику ресурсів для того, щоб відволікти ці ресурси від використання в альтернативних виробництвах
Ю.Глушач, О.Фальченко [8]	Витрати – грошове вираження використання виробничих ресурсів, у результаті якого здійснюється виробництво і реалізація продукції

Підходи до визначення поняття «Дохід» у різних літературних джерелах

Автор	Визначення
Л.І. Пославська [47]	Дохід підприємства – це грошові та інші надходження, одержані в результаті господарської діяльності за певний період часу внаслідок використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів».
О.Є. Кононова [17]	Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які ведуть до збільшення власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
Р. Ф. Бруханський [4]	Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
Г.І. Башнянин, В.С. Іфтемічук [16, с. 149]	Дохід – це: 1) виручка від реалізації продукції за вирахуванням матеріальних і прирівняних до них витрат; 2) потік грошових та інших надходжень за одиницю часу
Бутинець Ф.Ф. [6, с.324]	Визначає як економічну категорію, дохід є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, послуг
Вознюк Г., Загородній А. [13,с.363]	Дохід -1) різниця між виторгом з реалізації продукції, товарів та послуг і вартістю матеріальних витрат на виробництво і збут цієї продукції. Доля матеріальних витрат у визначенні доходу зараховується вартість використаних в процесі виробництва матеріалів, виробів, конструкцій, палива та енергії, а також амортизаційних нарахувань, кошти на соціальне страхування та ін.. виплати. Доходи від прибутку відрізняються на суму заробітної плати працівників: дохід дорівнює сумі прибутку і заробітної плати; грошові або матеріальні цінності, отримані від виробничої, посередницької та іншої діяльності.
Грузінов В.П. [10, с.340]	Дохід підприємства складається з виручки від реалізації продукції, основних засобів й іншого майна підприємства, а також доходів від позареалізаційних операцій
Т.О. Примак [48, с. 104]	Дохід – це виторг підприємства від реалізації продукції, послуг та виконання робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збору
Продіус Ю.І. [50, с. 95]	Дохід – це виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) за вирахуванням матеріальних витрат. Він є грошовою формою чистої продукції підприємства, тобто охоплює оплату праці та прибуток
Подолянчук О.А. [44]	Дохід від сільськогосподарської діяльності визначає як надходження економічних вигод в результаті ефективного управління біологічними перетвореннями. Узагальнює поняття доходу сільськогосподарського підприємства через взаємозв'язок трьох складових: форми прояву, змісту та сутності.

Теоретичні підходи до визначення сутності поняття

«фінансовий результат»

Автор	Визначення
Скрипник М.І. [52]	Це прибуток або збиток, який отримує господарюючий суб'єкт унаслідок своєї діяльності. Це поняття тісно пов'язане з поняттями прибутків та збитків; вважається, що прибуток є синонімом фінансового результату. Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, вдосконалення його техніко-технологічної бази, забезпечення всіх форм інвестування.
Мардус Н. Ю., Брік С. В. [24]	Фінансовий результат доцільно розглядати як об'єкт та інструмент, що базується на принципах відповідності витрат доходам і є основним показником в управлінні господарською діяльністю підприємства.
Нагорна І.В., Бондаренко В.О. [34]	Фінансовий результат діяльності визначає стан підприємства як і на сьогодні так і прогнозує його можливості в перспективі.
Бутинець Ф.Ф. [5]	Розкриває фінансовий результат через прибуток або збиток організації (співставлення доходів та витрат підприємства, відображених у звіті)
Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. [13].	Це різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час (приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді).
Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. [22]	Поняття «фінансовий результат» визначають як суму валового доходу від звичайної і надзвичайної діяльності підприємства, зменшеного на суму витрат, пов'язаних із виконанням господарської діяльності на підприємстві, непрямих податків та податку на прибуток за окремий звітний період.
Лесюк А. С. [21]	Під фінансовими результатами слід розуміти збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період.
Яременко Л. М., Авдалян К. В. [58]	Фінансовий результат підприємства виступає основою економічного розвитку і зміцнення фінансових відносин з контрагентами та відображає ефективність його господарювання за всіма напрямками діяльності.
Мазур В. П. [23]	Зіставлення доходів із витратами в певному періоді розкриває загальноекономічний зміст фінансових результатів.
Скасюк Р.В. [51]	Трактує фінансовий результат як якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності підприємства.
Зудова І. Ю., Стась О. Г. [15]	Розглядається фінансовий результат як різниця між позитивними та негативними грошовими потоками підприємства, відповідно доходів та витрат у певному звітному періоді, який оцінюється за потребами користувачів фінансової звітності.
Мулик Т.О., Маренська О.А. Пльонсак О.Л. [33]	Фінансові результати діяльності підприємства характеризуються приростом чистих активів, основним джерелом якого є прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Класифікація фінансових результатів підприємств

Класифікаційні ознаки	Види фінансових результатів
За значенням підсумкового результату	- Прибуток - Збиток
За періодом формування	- Прибуток попереднього періоду - Прибуток звітного періоду - Прибуток майбутнього періоду
За процесом формування фінансового результату	- Валовий прибуток - Прибуток до оподаткування - Чистий прибуток
За змістом	- Економічний фінансовий результат - Бухгалтерський фінансовий результат - Податковий фінансовий результат
За складом	- Валовий - Чистий - Маржинальний - Загальний
За видами діяльності	- Результат операційної діяльності - Результат інвестиційної діяльності - Результат фінансової діяльності
За видами виробництва	- Прибуток від діяльності підрозділів основного виробництва - Прибуток від діяльності підрозділів допоміжного виробництва - Прибуток від діяльності обслуговуючих господарств
За ступенем деталізації	- За центрами відповідальності - Підприємство в цілому
За джерелом формування	- Від реалізації - Від володіння - Від змін цін
За відповідністю	- Плановий - Недоотриманий - Надлишковий
За базою оцінки	- Обліковий - Податковий
За метою управління	- За горизонтальним групуванням - За вертикальним групуванням

Додаток Ж

ЯНТАР, BAF

Оборотно... x Аналіз ра... x Ян00-000008 x Ян00-000014 x Рухи доку... x Звіт по пр... x Ян00-000009 x Рухи доку... x Ян00-000010 x Рухи доку... x Рухи доку... x

Рухи документа: Закриття місяця Ян00-000008 від 31.08.2022 23:59:59

Записати і закрити Оновити

Рунне коригування (дозволяє редагування рухів документа)

Бухгалтерський та податковий облік (18) Придбання податковий облік... Продажі податковий облік (2) Розрахунок розподілення неп... Розрахунок собівартості прод...

од	Дебет	Под. облік Дт	Кредит	Под. облік Кт	Сума
8.2022	2311	Опод. ПДВ	203 Кіл.	Опод. ПДВ	11 420,62
	18				Коригування вартості списання
		Основний підрозділ	Дизельне паливо		
		Соє			
		Прямі матеріальні виробничі витра...			
8.2022	901	<...>	26 Кіл.	Опод. ПДВ	-113 248,43
	19				Коригування вартості списання
		<...>	Пшениця		
		Собівартість реалізованої продукції...			
8.2022	26	Кіл.	Опод. ПДВ	2311	545 159,50
	20				Коригування випуску продукції (послуг)
		Кукурудза	Основний підрозділ		
			Кукурудза		
			<...>		
8.2022	26	Кіл.	Опод. ПДВ	2311	565 110,44
	21				Коригування випуску продукції (послуг)
		Пшениця	Основний підрозділ		
			Пшениця		
			<...>		
8.2022	901	<...>	26 Кіл.	Опод. ПДВ	120 305,04
	22				Коригування вартості списання
		<...>	Пшениця		
		Собівартість реалізованої продукції...			
8.2022	26	Кіл.	Опод. ПДВ	2311	763 350,42
	23				Коригування випуску продукції (послуг)
		Соє	Основний підрозділ		
			Соє		
			<...>		
8.2022	2311	Опод. ПДВ	911	Опод. ПДВ	3 483,23

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

Рис. 1 Скріншот закриття рахунків на кінець періоду у СФГ «Янтар»

ЯНТАР, BAF

Оборотно... x Аналіз ра... x Ян00-000008 x Ян00-000014 x Рухи доку... x Звіт по пр... x Ян00-000009 x Рухи доку... x Ян00-000010 x Рухи доку... x Рухи доку... x

Рухи документа: Закриття місяця Ян00-000010 від 31.10.2022 23:59:58

Записати і закрити Оновити

Рунне коригування (дозволяє редагування рухів документа)

Бухгалтерський та податковий облік (18) Придбання податковий облік (10) Продажі податковий облік (2) Розрахунок розподілення напрямків витрат (1)

од	Дебет	Под. облік Дт	Кредит	Под. облік Кт	Сума
0.2022	2311	Опод. ПДВ	131	Опод. ПДВ	1 880,21
	13				Нарахування амортизації ОЗ
		Основний підрозділ	Плуг "Мастер А", (3-корпусний) із		
		Виробництво	переплужниками		
		Амортизація ОЗ, що використовують...			
0.2022	2311	Опод. ПДВ	131	Опод. ПДВ	22 237,33
	14				Нарахування амортизації ОЗ
		Основний підрозділ	Зерносушарка ЗСМ-9		
		Виробництво			
		Амортизація ОЗ, що використовують...			
0.2022	911	Опод. ПДВ	1321	Опод. ПДВ	6 811,42
	15				Нарахування амортизації ОЗ
		Основний підрозділ	Ремонт орендованого складського		
		Амортизація ОЗ загальнонавиробничо...	приміщення		
0.2022	09				49 328,33
	16				Накопичення амортизаційних відрахувань
		<...>			
0.2022	901	<...>	911	Опод. ПДВ	54 599,46
	17				Списання не розподілені ЗВВ на
		<...>	Основний підрозділ		собівартість
		Витрати на опалення, освітлення, водо...	Витрати на опалення, освітлення, водо...		
0.2022	2311	Опод. ПДВ	911	Опод. ПДВ	6 811,42
	18				Розподіл ЗВВ
		Основний підрозділ	Основний підрозділ		
		Виробництво	Амортизація ОЗ загальнонавиробничо		
		Амортизація ОЗ загальнонавиробничо...	призначення		

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

Рис. 2 Скріншот закриття рахунків на кінець періоду у ФГ «Янтар»

Копія вірна

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

		КОДИ		
		2024	1	1
Підприємство	СЕЛЯНСЬКЕ (ФЕРМЕРСЬКЕ) ГОСПОДАРСТВО "ЯНТАР"	за ЄДРПОУ		
Територія	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	за КАТОТТГ ¹		
Організаційно-правова форма господарювання	Фермерське господарство	за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД		
Середня кількість працівників, осіб	5			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	Кооперативна, буд. 3, м. КОНЮШКІВСЬКА/С.КОНЮШКИ, РОГАТИНСЬКИЙ РАЙОН, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 77036, Україна			

1. Баланс на 31.12.2023 р.

		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	0	0	
первісна вартість	1001	0		
накопичена амортизація	1002	(0)	( )	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	56.8	
Основні засоби:	1010	6297.9	6658.9	
первісна вартість	1011	6920.9	9128.4	
знос	1012	(623)	(2469.5)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0		
Інші необоротні активи	1090	0		
Усього за розділом I	1095	6297.9	6715.7	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	5553.3	9699.4	
у тому числі готова продукція	1103	5044.4	6540.3	
Поточні біологічні активи	1110	0		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	102.6	525.3	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1.5	149.7	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	58.6	434.6	
Поточні фінансові інвестиції	1160	0		
Гроші та їх еквіваленти	1165	266.4	1064.9	
Витрати майбутніх періодів	1170	0	.1	
Інші оборотні активи	1190	467	572.3	
Усього за розділом II	1195	6449.4	12446.3	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0		
Баланс	1300	12747.3	19162	

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0	
Додатковий капітал	1410	5293.9	5293.9
Резервний капітал	1415	0	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4915.3	10052.6
Неоплачений капітал	1425	(0)	( )
Усього за розділом I	1495	10209.2	15346.5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0	
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	
товари, роботи, послуги	1615	541.1	1395.2
розрахунками з бюджетом	1620	40.2	13.4
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	
розрахунками зі страхування	1625	0	1.2
розрахунками з оплати праці	1630	0	4.7
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	1956.8	2401
Усього за розділом III	1695	2538.1	3815.5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
Баланс	1900	12747.3	19162

2. Звіт про фінансові результати

за Рік 2023 р.

Форма № 2-м

Код за КУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11905.8	7896.9
Інші операційні доходи	2120	58.3	6.4
Інші доходи	2240		0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	11964.1	7903.3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6324.4)	(4417.8)
Інші операційні витрати	2180	(502.4)	(331.3)
Інші витрати	2270	( )	(0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(6826.8)	(4749.1)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	5137.3	3154.2
Податок на прибуток	2300	( )	(0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	5137.3	3154.2

Керівник

Головний бухгалтер

ДУДА АНДРІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Додаток И

Копія вірна

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

		КОДИ		
		2023	1	1
Підприємство	СЕЛЯНСЬКЕ (ФЕРМЕРСЬКЕ) ГОСПОДАРСТВО "ЯНТАР"	за ЄДРПОУ		
Територія	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	за КАТОТТГ ¹ UA26040270010067876		
Організаційно-правова форма господарювання	Фермерське господарство	за КОПФГ 110		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД 01.11		
Середня кількість працівників, осіб	4			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	Шевченка, буд. 125, м. КОНЮШКІВСЬКА/С.КОНЮШКИ, РОГАТИНСЬКИЙ РАЙОН, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 77036	0978557297		

1. Баланс на 31.12.2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	1801006
			На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002	( )	( )
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	2835.5	6297.9
первісна вартість	1011	3024.8	6920.9
знос	1012	(189.3)	(623)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	2835.5	6297.9
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	4170.7	5553.3
у тому числі готова продукція	1103	3508.2	5044.4
Поточні біологічні активи	1110	65	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	267.9	102.6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		1.5
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1342.2	58.6
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	358.7	266.4
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		467
Усього за розділом II	1195	6204.5	6449.4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	9040	12747.3

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Додатковий капітал	1410	5293.9	5293.9
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1761.1	4915.3
Неоплачений капітал	1425	( )	( )
Усього за розділом I	1495	7055	10209.2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		541.1
розрахунками з бюджетом	1620	28	40.2
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	2.2	
розрахунками з оплати праці	1630	8.1	
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1946.7	1956.8
Усього за розділом III	1695	1985	2538.1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	9040	12747.3

2. Звіт про фінансові результати

за Рік 2022 р.

Форма N 2-м

Код за КУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7896.9	7194.8
Інші операційні доходи	2120	6.4	86.5
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	7903.3	7281.3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4417.8)	(5221.5)
Інші операційні витрати	2180	(331.3)	( )
Інші витрати	2270	( )	(4.9)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4749.1)	(5226.4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	3154.2	2054.9
Податок на прибуток	2300	( )	( )
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	3154.2	2054.9

Керівник

Головний бухгалтер

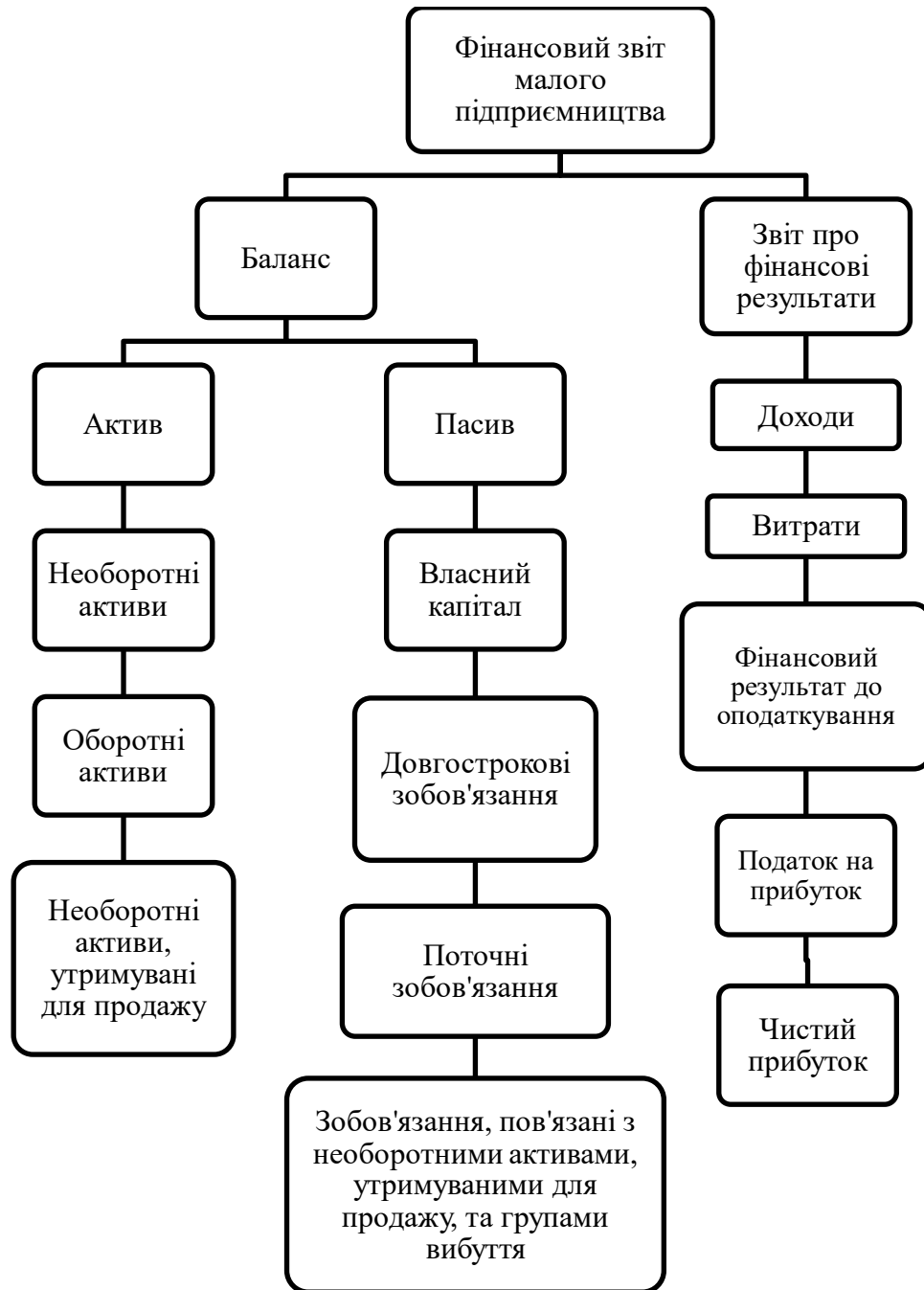

ДУДА АНДРІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

Додаток К

Рис. Структура фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва, який використовується СФГ «Янтар»

План аудиту СФГ «Янтар»

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Період перевірки	Примітки
1	Перевірка відповідності облікової політики щодо обліку доходів, витрат та фінансових результатів. Перевірка правильності класифікації доходів та витрат за видами діяльності і звітними періодами		10.07	
2	Перевірка первинних документів з обліку доходів та витрат		12.07	
3	Перевірка визнання і розрахунку доходів від реалізації, іншої операційної діяльності, фінансової та інвестиційної діяльності		13.07	
4	Перевірка відповідності даних синтетичного і аналітичного обліку по рахунках класу 7		14.07	
5	Перевірка обґрунтованості віднесення податків, зборів та обов'язкових платежів до складу адміністративних витрат		15.07	
6	Перевірка обґрунтованості включення витрат до складу витрат на збут		15.07	
8	Складання переліку відсутніх первинних документів		18.07	
9	Узагальнення інформації з аудиту доходів та витрат		20.07	
10	Формування висновку за результатами перевірки		21.07	